

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 6, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 - tozagorimas@gmail.com

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 492
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
- ΔΕΚΕΒΡΙΟΣ 2021

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

ΕΛΠΙΔΑ ΜΑΣ, ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΧΡΟΝΙΑ

Τούτο είναι το τελευταίο τεύχος της χρονιάς 2021. Μια χρονιά όπως και η περσινή μαύρη κι άραχλη, χειρότερη θα λέγαμε εκείνης του 2020 σε κάθε έκφασή της. Χειρότερη σε ό,τι αφορά στο θανατηφόρο τσουνάμι της πανδημίας. Χιλιάδες οι νεκροί. Κάθε μέρα και πεθαίνουν ένα δυο χωριά του σημερινού Ζαγοριού. Χειρότερη και μη προβλέψιμη από οικονομική και κοινωνική πλευρά.

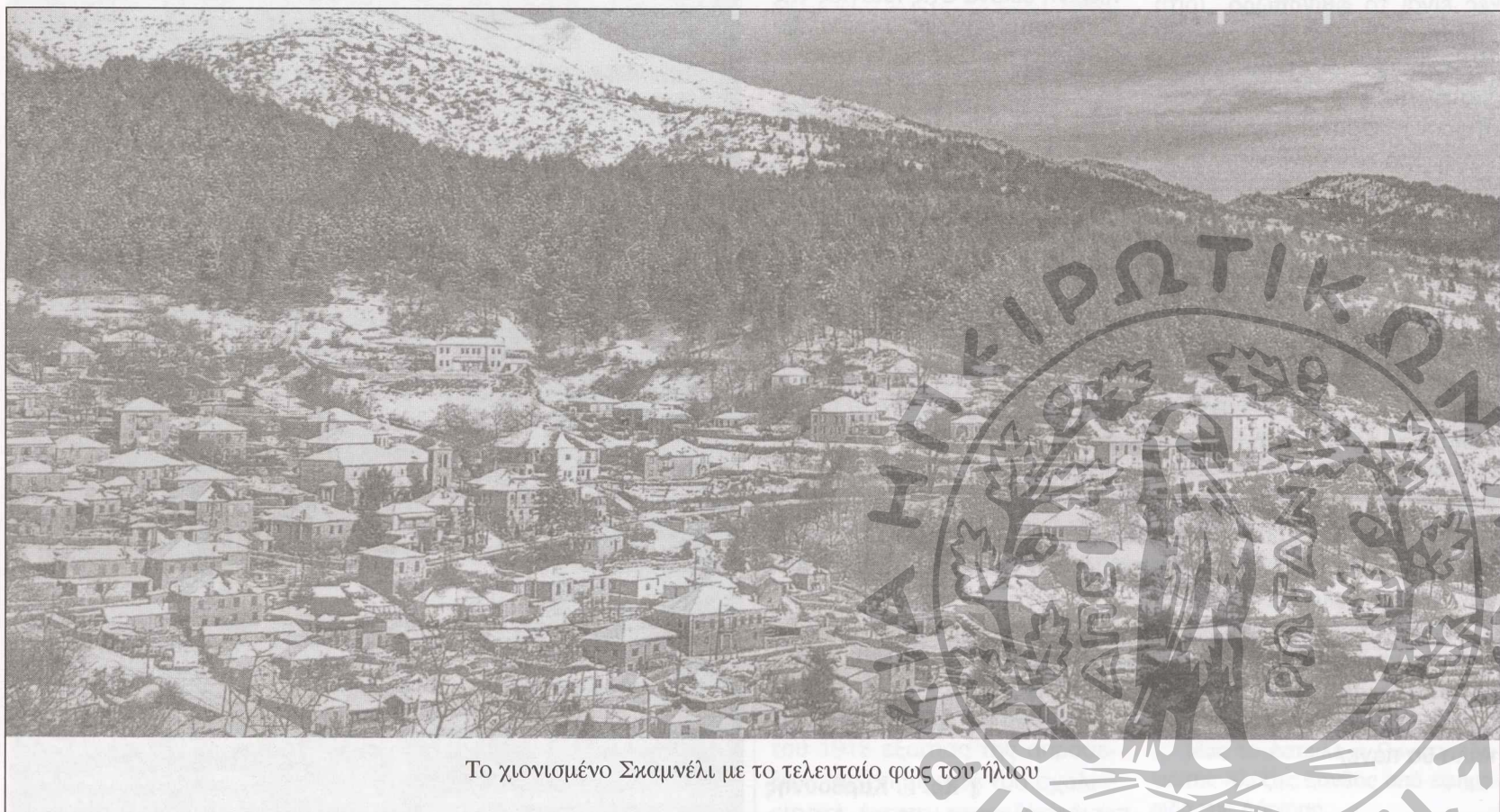
Μια κοινωνία σε ηθικό ξεπεσμό. Δολοφονίες, γυναικοκτονίες, βιασμοί, διαφθορά, τόσο που να μας κάνει να νοσταλγούμε τη φτωχή και λιτή ανθρώπινη ζωή των χρόνων που ζήσαμε οι παλαιότεροι. Μια κοινωνία σε μια αβίωτη ζωή και καθημερινότητα. Αλίμονο στις γενιές που έρχονται να ζήσουν μέσα σ' αυτή.

Σ' όλους τους Ζαγορίσιους
και τους φίλους μας ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ,
ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ, ΑΙCΙΟΝ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙCΜΕΝΟ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ!

Η Συντακτική Επιτροπή

ενδεχόμενο. Το Περιοδικό μας, «Το Ζαγόρι μας», τα τελευταία χρόνια πορεύεται διασωληνωμένο. Αν δεν βοηθήσουν όσοι κι όποιοι μπορούν και πρέπει, η χρονιά που φεύγει σίγουρα θα είναι και η τελευταία. Ας κρατήσουμε όμως την ελπίδα πως κάτι πρόσφερε και προσφέρει στο Ζαγόρι. Με την ελπίδα αυτή ας ευχηθούμε η καινούργια χρονιά να είναι λίγο καλύτερη για όλους.

Σ.Ε.

Το χιονισμένο Σκαμνέλι με το τελευταίο φως του ήλιου

Ημερόνυχτο, το ημερόνυχτο και η φετινή μας χρονιά, το 2021, ολοκλήρωσε την πορεία του στο αχανές του χρόνου. Η Πρωτοχρονιά και η τελευταία μέρα του μήνα Δεκέμβρη, χρονικά στοιχεία στο αέναο ανθρώπινο αριθμητικό σύστημα, θα επανέρχεται κάθε ετήσια χρονιά, προκειμένου να καταγράφονται και να προσδιορίζονται τα ποικίλα γεγονότα της ζωής μας, στο βάθος και πλάτος του χρόνου. Η καταγραφή αυτή, στη ροή του χρόνου, αποτελεί γιακάθε ανθρώπινη κοινωνία την λεπτομερή ιστορία της στον κύκλο της ζωής. Τα πάντα ιστορούνται και μέσα από την ιστορία γίνονται γνωστά πάντα. Τα δεδομένα μιας ανθρώπινης κοινωνίας κι' αυτοί, ακόμα του κάθε ανθρώπου. Η αναγκαιότητα αυτή δημιουργήθηκε και διαμορφώθηκε εξελιγτικά από τις πρωταρχικές ανθρώπινες κοινωνίες, με τον λεκτικό και αριθμητικό προσδιορισμό με διάφορες εικονικές παραλλαγές. Ο χρόνος μας ξεκινάει από το δευτερόλεπτο, προχωρεί στις ώρες, τις ημέρες, τους μήνες και τις χιλιάδες αέναα, όσο θα υπάρχει Σύμπαν.

Από το ετήσιο κυκλογύρισμα του χρόνου προέκυψαν με τα φυσικά τους γνωρίσματα οι 4 εποχές. Μια από αυτές τις εποχές είναι το **φθινόπωρο**. Τρίτη στη σειρά εποχή του χρόνου παρουσιάζει ιδιαίτερα γνωρίσματα στο φυσικό περιβάλλον, τη φυσική παραγωγή και κυρίως στη φθορά των δένδρινων φυλ-

Χρονογράφημα

Αντίο 2021

Σταύρου Συκιώτη

λωμάτων σε ποικίλες εκτάσεις. Η φθορά αυτή με το έντονο κίτρινο χρώμα ή και σε κάποιες παραλλαγές ενθουσιάζουν πολύ τους ανθρώπους καθότι προσφέρονται για Ζωγραφική και Λογοτεχνία.

Το φετινό φθινόπωρο, ξεκίνησε με αγαθές προθέσεις, από το δεύτερο 150ήμερο του Σεπτεμβρίου και με ήπιο κυρίως καιρό στους μήνες Οκτώβρη και Νοέμβρη εκτός από κακοκαιρία ολίγων ημερών χωρίς ιδιαίτερα καιρικά φαινόμενα. Σε κάποια καιρική έξαρση ξεκίνησε ο Δεκέμβρης. Στις 8 μάλιστα του μήνα μας χάρισε τη λαμπράδα του χιονιού στην κορυφή της **Ραδόβολης** του **Παπίγκου** και των κορυφών **Γκαμήλας** και **Αστράκας** στις εντυπωσιακές κορυφές της **Τύμφης**, στο **Δυτ. Ζαγόρι**. Επίσης πλούσια ήταν και η φυλλοβόλα βλάστηση και η γενική πράσινη εικόνα στον ενιαίο χώρο του Δυτ. Ζαγορίου. Στην κοιλάδα του **Βοϊδομάτη** χωρίς κακόκαιρα πρωτοβόρεια η πράσινη βλάστηση ήταν πλούσια ανεπτυγμένη, με αποτέλεσμα να εντυπωσιάζει η φθινοπωρινή εικόνα στις πλαγιές της **Γρανίτσας**, **Φτέρης**, **Σουμιάς**, **Αϊ-Βασίλης** και **Ζάδιακας** πυκνωμένες **δασωμένες ενιαίες πλαγιές**, που **κυκλώνουν το χωριό Αρίστη**. Επίσης, αντίστοιχες

πλαγιές υπάρχουν κοντά στα χωριά **Βίκος**, **Πάπιγκο** και **Άγιος Μηνάς** με έντονο ακόμα το κίτρινο χρώμα των φυλλωμάτων τους. Μια μεγάλη εικόνα που ικανοποιεί ευχάριστα τα μάτια μας.

Κάθε εποχή του χρόνου έχει τα δικά της γνωρίσματα, που αναφέρονται στην ζωή των ανθρώπων, ξεκινώντας, αρχικά, από την παραγωγή, τις συνθήκες διαβίωσης, υγιεινές ανέσεις κλπ. Η καιρική κατάσταση αναμφίβολα επηρεάζει άμεσα τη ζωή και διαμορφώνει τον τρόπο της ζωής του. Ωστόσο, ο άνθρωπος αγωνίζεται για την επιβίωσή του.

Σε παλιές περιόδους της ιστορίας ο άνθρωπος αντιμετώπισε δύσκολες περιόδους ζωής. Κατά κύριο λόγο οι κίνδυνοι που παρουσιάζονται στην ανθρώπινη κοινωνία αφορούσε την υγεία του και διακρίνονταν κυρίως σε **ιϊκές επιδημίες**, όπως σήμερα, στην εποχή μας. Ο αφανής ιός, κορονοϊός, με τη

δύναμή του και τις συνεχείς μεταλλάξεις του αποτελεί μεγάλο κίνδυνο, γενικώς επιδημίας για όλη την πανανθρώπινη κοινωνία.

Στην ανθρώπινη ζωή συναντάται το **καλό** με το **κακό**, που εναλλάσσονται κατά το δοκούν τους. Το χρέος του ανθρώπου σίγουρα απαιτεί μια δυνατή αντιμετώπιση τέτοιων επιδημιών, που απειλούν την οντότητά τους, παρουσία του ανθρώπου στη γη και την οντότητά τους.

Το πλήσιασμα των εορτών των Χριστουγέννων και της θείας λειτουργίας τους αποτελεί διέξοδο μας για το ακανθώδες πρόβλημα. Η θεία παρέμβαση συμβάλει στην όποια αναγκαία παρέμβαση του προβλήματος. Η συμμετοχή συμβάλει στην όποια αναγκαία παρέμβαση του προβλήματος. Η συμμετοχή μας στις θείες λειτουργίες των Χριστουγέννων σίγουρα θα απαλύνει την ψυχική μας και ψυχολογική μας φόρτιση και θα χαρίσει κάποια ανακούφιση και ένα χαμόγελο ζωής.

**ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο
ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ 2022**

GIANNENA SERVICES
SERVICE POLYKATOIKION & ΕΡΓΑΤΕΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

GIANNENA SERVICES, η πρώτη εταιρεία στο χώρο λειτουργίας της πολυκατοικίας στην πόλη μας, με συνέπεια και επαγγελματισμό, έχοντας συνεχή λειτουργία μιας επιτυχοῦς εικοσαετίας με χιλιάδες ευχαριστημένους πελάτες... ΣΑΣ ΠΑΡΕΧΟΥΜΕ:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ / ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΑΠΟΦΡΑΞΕΩΝ ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΥΣΤΗΡΩΝ

εξωτερικούς συνεργάτες για οποιαδήποτε εργασία στην πολυκατοικία (υδραυλικό, ηλεκτρολόγο, κλειδαρά, κηπουρό κλπ)

9 Γ. ΣΑΚΚΑ 6-8, - Μ. ΑΓΓΕΛΟΥ 15
2^{ος} ΟΡΟΦΟΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ

☎ 6936 477477
☎ 6936 474474
✉ info@giannenaservices.gr

Από τις εξαιρετικές σχέσεις του συναδέλφου που έφινε γοήγορα, δυστυχώς

Το σημείωμά μου

Κάναμε τη μέρα νύχτα κι αυτόν που 'ναι κοντά μας τον ξεμακραίνουμε για να τον δούμε...

Δεν είναι καθόλου σίγουρο πως η όποια συνάντηση φέρει τη γνωριμία. Το χρέος μας θα το στοχαζόμαστε όταν απέναντί μας θα βάλουμε -μόνο για κριτική- τον εαυτό μας.

Αν αρκεστούμε στο λιγοστό το φως του καντηλιού ίσως βρούμε το δρόμο μας μέρα μεσημέρι.

Καιρός είναι να ξεθαμπώσουμε απ' τα μεγάλα φώτα...

Και στον καθρέφτη το πρόσωπό μας όχι για ώρα πολύ κι ούτε με φόντο την υποκρισία.

Αν δεν μπορούμε το συνάνθρωπό μας φίλο να τον κάνουμε ποτέ εχθρό μας να μη γίνει. Άμα κουβέντα πιάνεις κάπου-κάπου με τον εαυτό σου, ακόμα και τη μοναξιά σου στην ερημιά... αλαφρώνεις.

Τις μάχες με τον εαυτό μας να κερδίζουμε κι όλα για όλους καλά θα πάνε.

† Χρ. Γ. Καρβούνης

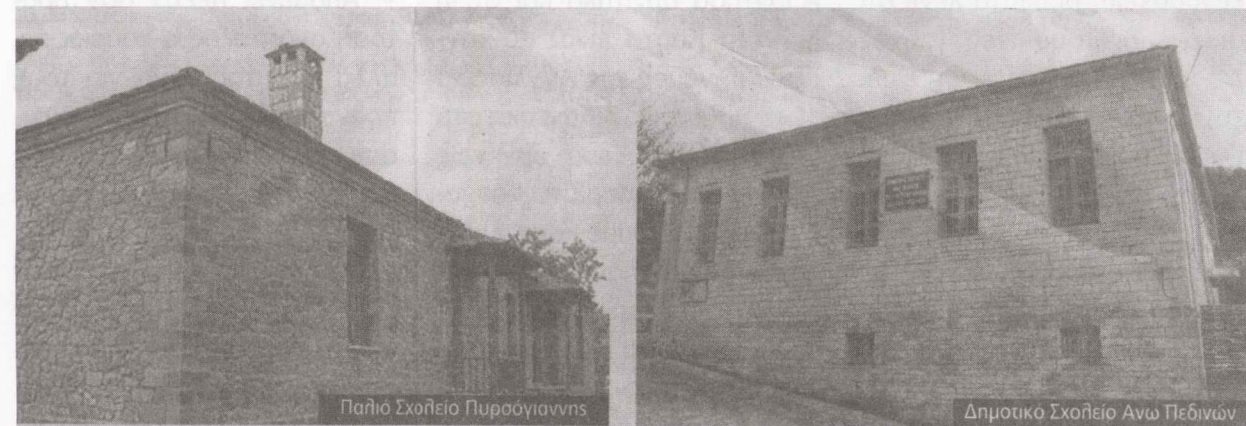
Για την αντιγραφή Ελένη Δούβλη

Τα πέτρινα σχολειά του Ζαγορίου

Από τον Ηλία Γιάτσιο*

τόπο τους βαθιά μέσα στην ψυχή τους. Μετανάστες στην Αμερική, έμποροι και ταξιδευτές στη Βαλκανική και στα πολύβουα λιμάνια της Ευρώπης, της Μαύρης Θάλασσας και της Αιγύπτου προσέφεραν τα

νά, καθώς και το Παρθεναγωγείο στα Κάτω Σουδενά. Όλα τα οικήματα ήταν κοινοτικά, εκτός από το Δημοτικό Σχολείο Αρρέων και το Παρθεναγωγείο στη Βωβούσα, τα οποία λειτουργούσαν σε ιδιωτικές οικίες.

απαραίτητα οικονομικά μέσα. Φιλογενείς Ζαγορίσιοι της διασποράς, μέσα από τις κάθε είδους παροχές τους, εκδήλωσαν σε όλη τη διάρκεια του 19ου και του 20ού αιώνα αυτή την ευεργετική προς την παιδεία διάθεση, αναπληρώνοντας ως έναν βαθμό το έλλειμμα της πολιτείας. Τρία από τα κληροδοτήματα που ξεχωρίζουν στο Ζαγόρι είναι το Νηπιακό Επιμελητήριο Μελά, το Κληροδότημα Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου στο Πάπιγκο και η Θωμαΐδεις Σχολή στα Άνω Ραβένια.

Κομβικό σημείο για τα διδακτήρια του Ζαγορίου και, γενικότερα, των Ιωαννίνων αποτελεί η απελευθέρωση από τον οθωμανικό ζυγό. Λίγο μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, σημαντική πηγή για τη διδακτική κατάσταση σε 27 από τα χωριά του Ζαγορίου, αποτελεί η Έκθεση του Επιθεωρητή Αλέξανδρου Καθάρειου. Σύμφωνα με αυτή, από τα καλύτερα σχολικά κτίρια ήταν το νεότευκτο διδακτήριο της Λάιστας, στο οποίο στεγαζόνταν το Ελληνικό, το Δημοτικό Σχολείο και το Νηπιαγωγείο, η «Πασχάλειος Σχολή» στο Καπέσοβο, η οποία είχε γίνει σύμφωνα με τους κανόνες της υγιεινής και της παιδαγωγικής, τα σχολεία στο Μονοδένδρι και στα Άνω Σουδε-

Κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, υπήρχαν αξεπέραστα εμπόδια: επιστροφή, έλλειψη μαστόρων, παντελής έλλειψη οικονομικών πόρων. Ένα από τα πιο πιεστικά ζητήματα ήταν η αποκατάσταση των σχολείων που είτε είχαν καεί στον πόλεμο του 1912 είτε είχαν υποστεί μεγάλες φθορές από αμέλεια.

Από τις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολικών ετών 1919-1923 προκύπτει ότι τα διδακτήρια που είχαν πυρποληθεί κατά τον πόλεμο βρίσκονταν στο Μακρίνο, στο Τσερνέσι και στην κοινότητα Σκαμνελίου, η «Σαϊτζαία Σχολή».

Για την κοινότητα Μακρίνου αναφέρεται, επίσης, ότι διέθετε μέχρι το 1912 λαμπρό διδακτήριο. Δυσκολίες υπήρχαν και στο Γρεβενήτι, καθώς η εγκατάσταση σε καταλληλότερο οικήμα ήταν δύσκολη, διότι πολλές οικίες του χωριού, μεταξύ των οποίων και το μεγάλο διδακτήριο, είχαν πυρποληθεί από τους Τούρκους το 1912. Ακόμη, το Δημοτικό Σχολείο Δοβρινόβου διέθετε καταλληλότερο διδακτήριο με τις επισκευές που είχαν γίνει το 1915, αλλά αποτεφρώθηκε κατά τον Ιανουάριο του 1918 εξαιτίας της απόσχισης της υπηρεσίας του σχολείου και έκτοτε στεγαζόταν σε

στενόχωρο δωμάτιο. Επίσης, το διδακτήριο Καλωτάς είχε αποτεφρωθεί μαζί με όλα τα σχολικά έπιπλα και τις αποσκευές του δασκάλου τον Φεβρουάριο του 1920.

Ωστόσο, παρά τις αντιξοές και σκληρές συνθήκες που επικρατούσαν στο Ζαγόρι στις απαρχές του Μεσοπολέμου, ανεγέρθηκαν νέα διδακτήρια και έγιναν σοβαρές επισκευές

και μεταρρυθμίσεις. Το σχολικό έτος 1919-1920 υπήρχαν στην περιφέρεια Ζαγορίου 68 δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία. Αναφορικά με την καταλληλότητά τους, ο Επιθεωρητής τα διακρίνει σε πέντε κατηγορίες: 6 άριστα, 17 κατάλληλα, 19 ανεκτά, 6 ακατάλληλα και 9 εντελώς ακατάλληλα, τα οποία χρειάζονταν επισκευή, για να καταστούν κάποια από αυτά ανεκτά και κάποια κατάλληλα.

Το χρονικό διάστημα 1918-1923 ανεγέρθηκαν δύο διτάξια σχολεία, στο Αληζώτ-Τσιφλίκ και στην Καλωτά, τέθηκε ο θεμέλιος λίθος στο διτάξιο Τσερνέσιου, με δαπάνες του ευεργέτη Β. Παπαγιάννη και ανοικοδομήθηκε το σχολείο Δοβρινόβου.

Όμως, το διάβα μας στην ιστορία, θα συνεχιστεί...

Άλλωστε αυτός ο τόπος που μας γέννησε πάντα συνεγείρει την ψυχή μας κι έχουμε ρητή υποχρέωση να διατηρήσουμε νωπές τις μνήμες και την ιστορία.

Κάτι που υπόσχομαι να κάνω...

* Ο Ηλίας Γιάτσιος είναι πρόεδρος ΕΕΤΑΑ, δικηγόρος. Μας το έστειλε ο Πανωσουδινιώτης Αλέξης Ξάνθος από εφημερίδα της Λάρισας.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ

Αφορμή για τούτες τις Αράδες πήρα από τα Μ.Μ.Ε. που αναφέρουν ότι για τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς σημειώνεται πληρότητα για το Ζαγόρι στους ξενώνες και τα ξενοδοχεία. Μάλιστα λένε ότι οι όψιμοι τουρίστες (αρχές Δεκεμβρίου) πρέπει να είναι τυχεροί και να βρουν κατάλυμα μετά από κάποια ακύρωση. Εκ πρώτης όψεως ευχάριστα τα νέα για όσους ασχολούνται με το αντικείμενο. Όμως τι θα κάνουν όλοι αυτοί οι επισκέπτες αν χιονίζει ή αν βρέχει καταρρακτωδώς; Κι ακόμα χειρότερα αν σημειωθεί παγωνιά ή αφόρητο κρύο; Η κλιματική αλλαγή δεν χαρίζεται ούτε στο Ζαγόρι. Ας προσέξουν τις προβλέψεις.

Η λέξη τουρισμός έχει αγγλική προέλευση και στα ελληνικά σημαίνει περιήγηση. Περιηγητές έχουμε από την αρχαία Ελλάδα ως σήμερα. Γυρνούσαν τον τότε γνωστό κόσμο για ν' αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρίες. Ο ομηρικός Οδυσσέας περιπλανήθηκε και «πολλών δ' ανθρώπων ίδεν άσπετα και νόον έγνων». Από τον 3ο π.χ. αιώνα αναπτύσσεται η περιηγητική φιλολογία. Ο Ηρόδοτος μας πληροφορεί ότι τον 6ο π.Χ. αιώνα ο Ανάχαρις, σκύθης σοφός, περιηγήθηκε την αρχαία Ελλάδα. Το 1788 ο αβάς Μπαρτελεμύ γράφει το μυθιστόρημα «ο νέος Ανάχαρις», δηλαδή μια φανταστική περιήγηση στην Ελλάδα της εποχής. Για καλύτερη κατανόηση του μυθιστορήματος ο Ρήγας Φερραίος το 1797 εκδίδει την «Χάρτα της Ελλάδος», αντίτυπο της οποίας βρίσκεται στο Καπέσοβο. Αυτή την «Χάρτα του Ρήγα Φερραίου» όλοι οι επισκέπτες του Καπεσόβου θέλουν να την φυλλομετρήσουν και να την

ξεψαχνίσουν κι αρκετοί δεν ξέρουν από ιστορία. Και μια προσωπική εμπειρία. Στο μεσοχώρι του χωριού υπερόπτης τουρίστας με ρώτησε αν στο χωριό μας βρίσκεται αντίτυπο της «Μάγκνα Κάρτα». Απάντησα αρνητικά και ότι η Μάγκνα Κάρτα είναι συνταγματικός νόμος της Αγγλίας το 1215 μ.Χ, όπως διδάχτηκα στο Πανεπιστήμιο. Τους ευγενείς και αγαθούς τουρίστες ευχαρίστως ξεναγούμε και φιλοξενούμε. Είναι πάντως και μια μερίδα τουριστών που ταξιδεύουν καθαρά χάριν αναψυχής. Κι αυτούς τους δεχόμαστε με σεβασμό κι αγάπη.

Το Ζαγόρι είναι προικισμένο με φυσικά θέλγητρα. Διαθέτει χαράδρες, κοιλάδες, ποτάμια, τοπία, πανίδα, χλωρίδα κλπ. Προσφέρει πολιτιστική κληρονομιά, έχει ιστορία, αρχαιολογικό ενδιαφέρον, έχει οικιστικό περιβάλλον, παραδόσεις, λαογραφία κλπ. Εξάλλου και σε γενικές υποδομές δεν υστερούμε. Τηλεπικοινωνίες άριστες, ύδρευση, ενέργεια, οδικό δίκτυο κ.λ.π. Τα πλεονεκτήματα του Ζαγορίου είναι γνωστά στην Ελλάδα και στην Ευρώπη και γίνεται προσπάθεια για ευρύτερη πληροφόρηση. Στα πλαίσια αυτά και η προσπάθεια να ενταχθεί το Ζαγόρι στα Πολιτιστικά μνημεία της Ουνέσκο. Μέχρι στιγμής δεν σημειώθηκε κάποια αντίδραση σ' αυτή την προοπτική.

Τα τελευταία 40-50 χρόνια κυρίαρχο θέμα στους Ζαγορίσιους ήταν η ανάπτυξη. Δεκάδες προτάσεις και κιλά μελάνης και κανένα αποτέλεσμα. Γράψανε για την πρωτογενή παραγωγή, για την εκμετάλλευση των δασών, για χιονοδρομικά κέντρα, για αρωματικά φυτά, για γεωργία και κτηνοτροφία κλπ. Ακούστηκαν

ακόμα και προτάσεις δευτερογενούς παραγωγής για τα ποιοτικά προϊόντα της περιοχής μας. Τελικά δεν έγινε τίποτε και η Ήπειρος παραμένει η φτωχότερη περιοχή της Ευρώπης.

Απομένει πλέον σαν πρόταση ανάπτυξης ο τουρισμός, αλλά κι αυτός μόνο για τους προνομιούχους που φρόντισαν να ανεγείρουν ξενώνες και ξενοδοχεία, αλλά και να

Του Απόστολου Ντιναλέξη

οργανώσουν εστιατόρια και ταβέρνες. Ερωτάται όμως τι θέσεις εργασίας προέκυψαν; Πού παράγονται οι πρώτες ύλες; Από πού έρχεται το ψωμί, το γάλα, το κρέας, τα αυγά, το βούτυρο, οι μαρμελάδες; Εντάξει να μείνουμε στον τουρισμό αλλά να υπάρχουν και παράπλευρες δραστηριότητες από Ζαγορίσιους. Υπάρχει ξεναγός στο Ζαγόρι για ορεινές διαδρομές; Υπάρχει ξεναγός να οδηγήσει τουρίστες στη χαράδρα του Βίκου; Ποιος θα ασχοληθεί με τον θρησκευτικό τουρισμό; Τι γίνεται με τις βιβλιοθήκες του Ζαγορίου;

Να μείνουμε λοιπόν στον τουρισμό σαν την μόνη ευκαιρία ανάπτυξης του Ζαγορίου. Υπάρχουν προοπτικές να βοηθήσει ο Δήμος Ζαγορίου και το Κράτος. Απομένει να υπάρξουν νέοι να ξεκινήσουν δραστηριότητες και να καταθέσουν ιδέες και προτάσεις. Νάρθει και το Κράτος με τις τράπεζες για επιδοτήσεις και δανειοδοτήσεις. Τουρισμός δεν είναι μόνο το φαγητό και ο ύπνος αλλά απαιτούνται κι άλλες δραστηριότητες αλληλοϋποστηριζόμενες και αλληλοεξαρτώμενες. Και για να υπερβάλλω γιατί το Ζαγόρι δεν έχει κέντρο υγείας, γιατί

δεν έχει δασολόγο, γεωπόνο, κτηνίατρο που υπήρχαν κάποτε στην Μπάγια; Όλοι χρειάζονται στο Ζαγόρι και στην ύπαιθρο γενικά και όχι να μαζεύονται στα αστικά κέντρα. Αυτοί οι επιστήμονες πρέπει να είναι δίπλα στον γεωργό και στον κτηνοτρόφο και όχι στα κλιματιζόμενα γραφεία.

Ενόψει πανδημίας ας προσέξουμε όλοι μας να μείνει καθαρό το Ζαγόρι και οι άνθρωποί του, να μη μας φέρουν τον κορονοϊό οι τουρίστες και να ευχηθούμε υγεία σε όλους για το 2022. Ας έρθει η νέα χρονιά καλύτερη απ' τις περασμένες.

ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ UNESCO

Στις 9-12-21 πραγματοποιήθηκε στο Υπ. Πολιτισμού σύσκεψη για την προετοιμασία του φακέλου υποψηφιότητας του Ζαγορίου για ένταξη στα Πολιτιστικά τοπία της Ουνέσκο. Ο φάκελος είναι έτοιμος στους κύριους άξονες. Παρέστησαν η Υπουργός κ. Λίνα Μενδώνη, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Αλέκος Καχριμάνης, ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γεώργιος Σουκουβέλος και υπηρεσιακοί παράγοντες. Ο φάκελος θα είναι έτοιμος τον Γενάρη του 2022 κι αμέσως θα κατατεθεί στην Ουνέσκο. Η επιτροπή της Ουνέσκο θα τον εξετάσει το καλοκαίρι του 2023. Επίσημη παρουσίαση του φακέλου συζητείται να γίνει στα Γιάννενα παρουσία του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη. Οι Ζαγορίσιοι περιμένουν θετική έκβαση που θα έχει αντίκτυπο τουριστικό, οικονομικό και αναπτυξιακό. Οψόμεθα.

Η Συντακτική Επιτροπή

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΣΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ '40

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος ο Δήμος Ζαγορίου οργάνωσε επιμνημόσυνη δέηση στο άγαλμα της Ζαγορίσιας γυναίκας του '40 που δεσπόζει ψηλά στο Ροντοβάνι. Παρόντες ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γεώργιος Σουκουβέλος, ο πρώην Δήμαρχος κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, οι άντρες του Α.Τ. Κήπων με τον Διοικητή τους, ο κ. Ευτύχιος Μαλανδράκης Δημοτικός Σύμβουλος και κάτοικοι του Ζαγορίου. Την Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου εκπροσώπησαν

οι κ.κ. Γεώργιος Ζαχάρης και Απόστολος Ντιναλέξης. Δυστυχώς ήταν πολλοί λίγοι οι προσκυνητές όπως γίνεται τα τελευταία χρόνια. Οι παρόντες δεν ξεπερνούσαμε τα 20 άτομα.

Στις 10.30 π.μ. άρχισε η μικρή τελετή με τρισάγιο για τους πεσόντες του '40. Με τη λήξη του κατατέθηκαν στεφάνια και εψάλη ο Εθνικός Ύμνος. Εκ μέρους της ΙΛΕΖ κατέθεσε στεφάνι ο κ. Γεώργιος Ζαχάρης. Η τελετή ολιγόλεπτη εν μέσω σφοδρού ανέμου. Κάποιοι έλεγαν για 9 μποφόρ. Σημειωτέον ότι ο άνεμος φυσούσε προς τα Αλβανικά βουνά. Οι ψαλμωδίες και ο Εθνικός Ύμνος μετά βεβαιότητας έφτασαν ως τη Νεμέρτζικα και την Μουργκάνα και ακούστηκαν από τους αδερφούς Βορειοηπειρώτες.

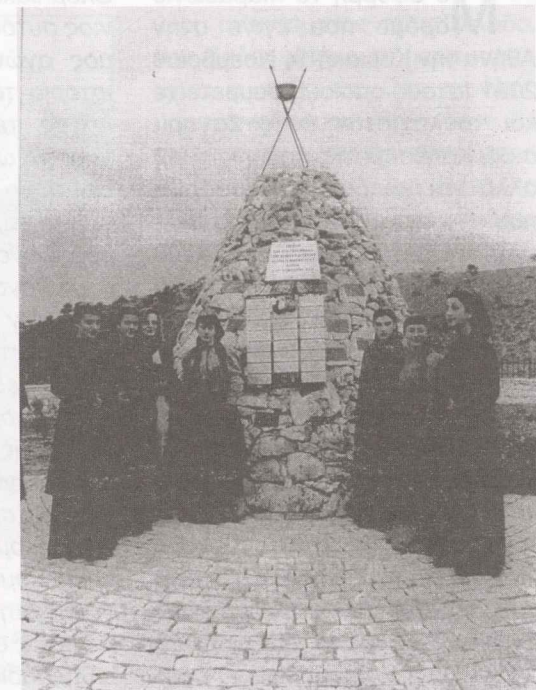
Με τη λήξη της τελετής ο Δήμος Ζαγορίου πρόσφερε καφέ στο καφενείο του Τάκη Παπαποστόλου στον κάμπο της Ντοβράς. Εκεί δώσαμε ραντεβού για τις 7-11-21 στον τύμβο της Γκραμπάλας.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΔΕΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΥΜΒΟ ΤΗΣ ΓΚΡΑΜΠΑΛΑΣ

Ηλιόλουστη μέρα η Κυριακή 7/11/21 και βρεθήκαμε στους πρόποδες της Γκραμπάλας να τιμήσουμε τους πεσόντες στην ομώνυμη μάχη του Νοεμβρίου 1940. Άλλαξαν οι καιροί από τότε που έβρεχε κι έκανε κρύο για τους φαντάρους μας, που πολέμουσαν το φασισμό υπερασπιζόμενοι τα πάτρια εδάφη. Βρεθήκαμε εκεί περίπου 30 άτομα και συζητούσαμε για τον κορωνοϊό πριν αρχίσει η τελετή.

Στις 10.30 άρχισε η τελετή με τρισάγιο και με τη λήξη του ακολούθησε προσκλήτήριο πεσόντων. Χρήη τελετάρχη εκτέλεσε ο κ. Δημήτριος Χατζαρόπουλος, ο οποίος είπε και λίγα λόγια για τη μάχη της Γκραμπάλας. Εκείνο που πρωτάκουσα ήταν ότι οι γυναίκες του Μεσοβουνίου μάζεψαν τους νεκρούς Ιταλούς κι αφού τους έπλυναν τους ενταφίασαν. Ακολούθησε κατάθεση

στεφάνων από το Δήμαρχο Ζαγορίου, τον Δήμαρχο Πωγωνίου, τους εκπροσώπους των ενόπλων δυνάμεων, απογόνους των πεσόντων, συλλόγους και προέδρους κοινοτήτων. Τελειώσαμε με τον Εθνικό Ύμνο και την κραυγή «Αθάνατοι».

Την φροντίδα της εκδήλωσης είχε ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γεώργιος Σουκουβέλος. Ας ευχηθούμε του χρόνου να μην υπάρχει πανδημία και ναρθεί κόσμος τόσο στο άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας του '40, όσο και στον Τύμβο της Γκραμπάλας. Η ιστορία γράφτηκε και οφείλουμε τιμές στους πρωταγωνιστές του '40.

Απόστολος Ντιναλέξης

Τα μονοπάτια της Ελάτης αναβιώνουν

Με σύμμαχο τον καιρό, με συνεργασία και συμμετοχή ολοκληρώθηκε ο καθαρισμός του μονοπατιού από τη βρύση Σπανού μέχρι το γεφύρι του Μύλου στην Ελάτη Ζαγορίου, το περασμένο σαββατοκύριακο.

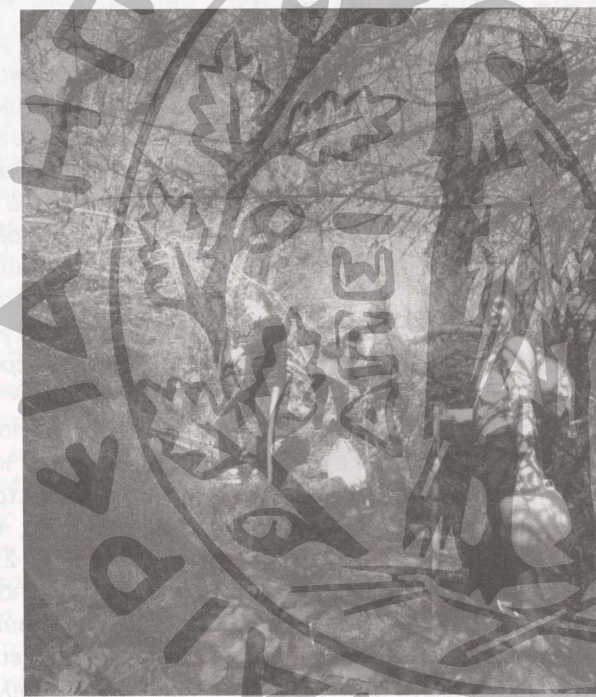
Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ελάτης κατάφερε να φέρει και πάλι το μονοπάτι του χωριού στο προσκήνιο. Χωριανοί και εθελοντές, όλων των ηλικιών, πήραν τα απαραίτητα εργαλεία, ολοκλήρωσαν κατάκοποι το άνοιγμά του και κατάφεραν να γίνει και πάλι προσβάσιμο και λειτουργικό για κατοίκους και επισκέπτες.

Η διατήρησή του αποτελεί στοιχείο, όπως και η σήμανση, η οποία ήδη έγινε σε αρχικό στάδιο. Έτσι, το πανέμορφο χωριό μας μπορεί να ευελπιστεί σε μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη και συνάμα οι κάτοικοι θα μπορούν να... ξαναγνωρίσουν τον τόπο τους, γιατί φύση και πολιτισμός είναι το μεγάλο συγκριτικό μας πλεονέκτημα.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος ευχαριστεί όλους

όσοι συμμετείχαν στην δράση αυτή, καθώς επίσης το Δήμο Ζαγορίου για τη συνδρομή του και τέλος τους θηροφύλακες της Ε' Κινηγητικής Ομοσπονδίας για τη συνεργασία και την ασφάλεια που μας παρείχαν.

Εκ του Συλλόγου

**ΤΣΙΝΑΒΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ -
ΛΟΓΙΣΤΗΣ
ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ -
ΜΕΛΕΤΕΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ -
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ**

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 2 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45332
ΤΗΛ. 26510 66693 ΚΙΝ.
6932857864

Μα δεν με προσπέρασε κανείς...

Με αφορμή το Μαραθώνιο δρόμο που έγινε στην Αθήνα την Κυριακή 14 Νοεμβρίου 2021 (στους οποίους συμμετείχε και τουλάχιστον ένας Ζαγορίσιος, Καπεσοβίτης, που γνωρίζω) αλλά και κάποιες πληροφορίες που εντόπισα κάνοντας μια σχετική αναζήτηση στο Διαδίκτυο αλλά και στον Τύπο, θα ήθελα να παραθέσω κάποια περιεργα (;) ευρήματα της αναζήτησης αυτής σχετικά με τον πρώτο Ολυμπιονίκη του Μαραθωνίου στους Πρώτους Ολυμπιακούς αγώνες της νεότερης εποχής, το 1896.

Ήταν 26 Μαρτίου του 1896 με το παλαιό ημερολόγιο, (10 Απριλίου με το καινούργιο). Πέμπτη ημέρα των Θερινών Ολυμπιακών αγώνων οπότε και διεξήχθη το αγώνισμα του Μαραθωνίου δρόμου.

Στις 10 Μαρτίου του 1896 είχε γίνει ο πρώτος σύγχρονος Πανελλήνιος Μαραθώνιος όπου νικήτης ήταν ο Χαρίλαος Βασιλάκος. Λίγες μέρες αργότερα έγινε χωρίς τη συμμετοχή του Βασιλάκου, ο προκριματικός αγώνας για να κριθούν οι συμμετοχές στους Ολυμπιακούς όπου θα συμμετείχαν ο Βασιλάκος και οι Έλληνες αθλητές οι οποίοι θα είχαν προκριθεί έχοντας φέρει χρόνο μικρότερο από τα 3 ώρες και 18 λεπτά του Βασιλάκου. Τα κατάφεραν μόνο τέσσερις. Πέμπτος ήταν ο Σπύρος Λούης με χρόνο κατά 27 δευτερόλεπτα χειρότερο από αυτόν του Βασιλάκου. Κανονικά θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί. Χρειάστηκε η παρέμβαση του ταγματάρχη και Βουλευτή Αχαΐας Γεωργίου Παπαδιαμαντόπουλου, ώστε να εξασφαλιστεί η συμμετοχή του Σπύρου Λούη στους Ολυμπιακούς αγώνες. Να σημειωθεί εδώ ότι ο ταγματάρχης Γεώργιος Παπαδιαμαντόπουλος γνώριζε το Λούη από το Στρατό όπου τον είχε ως υποκόμο του ενώ ανήκε και στο στενό περιβάλλον του βασιλιά Γεώργιου.

Ο εγγονός του Χαρίλαου Βασιλάκου, Χάρης Βασιλάκος, περιγράφει για το πώς ο Σπύρος Λούης συμπεριελήφθη στην Ελληνική ομάδα του Μαραθωνίου του 1986: *Στις 10 Μαρτίου 1896 διοργανώθηκαν οι πρώτοι πανελλήνιοι αγώνες, που ήταν ταυτόχρονα και επίσημο προκριματικό για τη συμμετοχή αθλητών στους*

Ολυμπιακούς αγώνες. Ο μαραθώνιος αυτός είναι ο πρώτος επίσημος αγώνας στον κόσμο στην ιστορία του αθλήματος. Ο Βασιλάκος τερμάτισε πρώτος (με χρόνο 3 ώρες και 18 λεπτά), ήταν δηλαδή ο πρώτος νικητής παγκοσμίως και, παράλληλα, ο πρώτος μαραθωνοδρόμος που τερμάτισε στο Παναθηναϊκό στάδιο. Από αυτό τον αγώνα προκρίθηκαν οι έξι πρώτοι. Στις 24 Μαρτίου 1896, διεξήχθη με απόφαση του ταγματάρχη Παπαδιαμαντόπουλου ένας έκτακτος προκριματικός αγώνας ώστε να συμπληρωθεί η εξαμελής, έως τότε, ολυμπιακή ομάδα με τέσσερις δρομείς ακόμη. Εδώ παρουσιάστηκε για πρώτη φορά ο Σπύρος Λούης, ο οποίος συμμετείχε στον αγώνα αλλά αποκλείστηκε γιατί τερμάτισε πέμπτος και εκτός του προκαθορισμένου χρονικού ορίου. Ωστόσο, ο ισχυρός άντρας της οργάνωσης του Μαραθωνίου, ταγματάρχης Γ. Παπαδιαμαντόπουλος, αποφάσισε να συμπεριλάβει στην Ελληνική ομάδα αντί για 10 αθλητές ακόμα δύο. Τον πέμπτο (Σπύρο Λούη) και τον έκτο (Σταμάτη Μασούρα) των συμπληρωματικών προκριματικών.

Ο ίδιος ο Χαρίλαος Βασιλάκος σε συνέντευξη που είχε δώσει στο δημοσιογράφο Ανδρέα Μαζαράκη το Δεκέμβριο του 1963 περιγράφει: *«Και ήρθαν οι Ολυμπιακοί και τερμάτισα πρώτος στους προκριματικούς. Στους τελικούς εμφανιστήκαμε 12. Την τελευταία στιγμή ένα πρόβλημα σ' ένα Γάλλο και μείναμε 11. Ξαφνικά, συμπληρώνεται η 12αδα από έναν νεαρό νερούλα. Σπύρος Λούης. Αρβανίτης από το Μαρούσι. Τον προσέθεσε με το έτσι θέλω ο έφορος ταγματάρχης Παπαδιαμαντόπουλος. Ούτε φανέλα, ούτε σύλλογος. Από μόνος του, φυτευτός».*

Και έρχεται η μέρα του Μαραθωνίου. Ο αγώνας ξεκίνησε στις 2.00 το μεσημέρι 40 χιλιόμετρα πριν την Αθήνα όπως μαρτυρούσε η πέτρινη βάση με την ένδειξη ΣΤ40 που ήταν στην αφεντιά. Τρεις περίπου ώρες μετά το αφέτης και έφορος του Μαραθωνίου δρόμου, ταγματάρχης Γεώργιος Παπαδιαμαντόπουλος, εισέρχεται καλπάζοντας στο Στάδιο για να αναγγείλει πως προηγείται ο Σπυρίδων Λούης. Ο Σπύ-

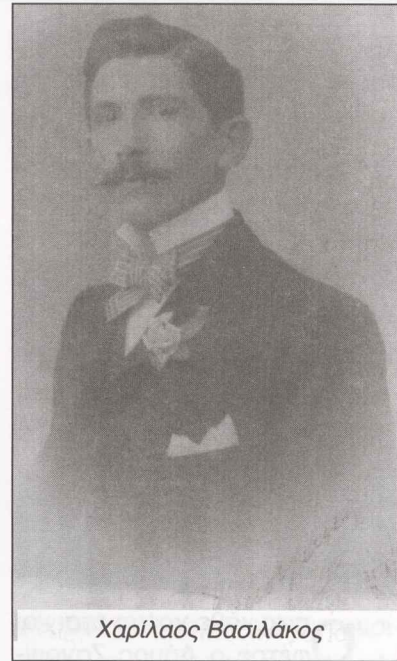
ρος Λούης ο οποίος στα πρώτα 10 χιλιόμετρα της διαδρομής ήταν 2,5 χιλιόμετρα μακριά από το γκρουπ των προπορευομένων.

Σύμφωνα με στοιχεία που παραθέτει ο δημοσιογράφος το Vice Αντώνης Ντινιακός «στα πρώτα δέκα χιλιόμετρα προπορεύεται μια μικρή ομάδα αποτελούμενη από τον Γάλλο Αλμίν Λερμισό, τον Αυστραλό Εντουίν Φλακ και τον Αμερικανό Τσαρλς Άρθουρ Μπλέικ. Ακολουθούν οι

του Σωτήρη Αθανασέλη

Έλληνες Ιωάννης Λαυρέντης, Χαρίλαος Βασιλάκος και ο Ούγγρος Γκιούλα Κέλνερ. Στο Πικέρμι οι χωρικοί υποδέχονται πανηγυρίζοντας τους αθλητές – ο Θεοφιλάτος, ένας ντόπιος χωρικός κερνά κρασί και μεζέδες. Μια νεαρή τρέχει να αγκαλιάσει τον Χαρίλαο Βασιλάκο και τον ρίχνει σε ένα τραπέζι με μεζεκλίκια. Ο αθλητής του Πανελληνίου σηκώνεται και συνεχίζει να τρέχει. Στο 23^ο χιλιόμετρο ο Αμερικανός Μπλέικ δεν έχει άλλες δυνάμεις και αποσύρεται από την κούρσα. Το ίδιο και ο Γάλλος Λερμισό ο οποίος τλαιπωρείται από κράμπες και εγκαταλείπει στο 32^ο χιλιόμετρο. Παίρνει κεφάλι ο Αυστραλός Φλακ. Στο ύψος του Χαλανδρίου αρχίζει να καταρρέει και αυτός. Ένας ντόπιος χωρικός πλησιάζει να τον βοηθήσει. Ο Αυστραλός Ολυμπιονίκης των 800 μ. και 1500 μ. τον απωθεί βίαια θεωρώντας πως θέλει να τον εμποδίσει. Γύρω δεν υπάρχει τίποτα παρά μονάχα στάνες. Στους Αμπελόκηπους, ο προπορευόμενος Φλακ μοιάζει να έχει ξεμείνει από δυνάμεις –ρωτά τον ταγματάρχη Παπαδιαμαντόπουλο πόσο μακριά είναι ο τερματισμός. «Εξι χιλιόμετρα», του απαντά. Η απόσταση μοιάζει βουνό για τον εξαντλημένο Αυστραλό, που τελικά εγκαταλείπει την κούρσα υποφέροντας από φριχτούς πόνους.

Κουβέντα για το Λούη. Πουθενά και από κανένα. Μετά το δέκατο χιλιόμετρο και μέχρι την αναγγελία της άφιξής του στο Παναθηναϊκό Στάδιο από τον Παπαδιαμαντόπουλο η διαδρομή του Σπύρου Λούη δεν έχει καταγραφεί. Υπάρχει η μαρτυρία του Χαρίλαου Βασιλάκου ο οποίος

Χαρίλαος Βασιλάκος

λέει ότι όταν το γκρουπ των πρωτοπόρων έφτασε στο Σταυρό της Αγίας Παρασκευής, έξι χιλιόμετρα πριν τον τερματισμό, ένας χωροφύλακας τους ενημέρωσε ότι 2 χιλιόμετρα μπροστά τους προηγείτο κάποιος άγνωστος δρομέας. Προφανώς ήταν ο Σπύρος Λούης. Πώς βρέθηκε εκεί χωρίς να τον πάρει κανείς είδηση; Άγνωστο. Πιθανή θεωρήθηκε η «απαγωγή» και μεταφορά του Λούη με άλογο ή κάρο μέσα από τα χωράφια μέχρι την είσοδο της Αθήνας. Ο Ιωάννης Χρυσάφης στο βιβλίο του «Οι Σύγχρονοι Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες» που εκδόθηκε το 1930 (Βιβλιοθήκη της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων, Αριθ. 3) αναφέρει: «Μόνος υπεύθυνος για τον Μαραθώνιο ήταν ο παντοδύναμος έφορος ταγματάρχης Γεώργιος Παπαδιαμαντόπουλος. Εάν έγινε λοιπόν η απαγωγή του Λούη μετά το 10 χιλιόμετρο, όταν βεβαιούται ότι ήταν ουραγός, υπεύθυνος της κατεργαριάς θα ήταν ο Παπαδιαμαντόπουλος».

Όταν ο Λούης εισέρχεται στο Στάδιο 70.000 θεατές τον αποθεώνουν με την ιαχή «Έλλην, Έλλην». Ο νικητής διανύει τον τελευταίο γύρο δίπλα στον διάδοχο του θρόνου, Κωνσταντίνο. Ο Βασιλιάς Γεώργιος, οι γιοι του και όλοι οι Αξιωματικοί σπεύδουν να τον συγχαρούν. Τα νέα για τον θρίαμβο διαδίδονται από στόμα σε στόμα – επικρατεί πανδαιμόνιο. Οκτώ λεπτά και 13 δευτερόλεπτα αργότερα τερματίζει δεύτερος Ολυμπιονίκης ο Χαρί-

Μα δεν με προσπέρασε κανείς...

λαος Βασιλάκος. Ένας αξιωματικός του παλατιού σπεύδει να τον αγκαλιάσει και να τον συγχαρεί για τη δεύτερη θέση. «**Δεύτερη; Μα εμένα δεν με προσπέρασε κανείς**», θα ψελλίσει. Όμως, τίποτα δεν μπορεί να μετριάσει τον ενθουσιασμό των Ελλήνων για τον πρωτοεισελθόντα στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Ο Βασιλιάς Γεώργιος ασπάζεται τον Λούη, λέγοντάς του πως «Αυτή η στιγμή είναι ιερή για την Ελλάδα», ενώ ο εμπνευστής των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, Βάρωνος Πιερ ντε Κουμπερντέν δεν διστάζει να του πει: «Σήμερα έγραψες ιστορίας».

Τρίτος τερμάτισε ο Σπυρίδων Μπελόκας και τέταρτος ο Ούγγρος δρομέας Γκιούλα Κέλνερ. Ο Κέλνερ στη συνέχεια κατήγγειλε ότι ο Μπελόκας έκανε μέρος της διαδρομής μεκάρο (!). Η καταγγελία έφτασε στο Παλάτι, ο Μπελόκας ομολόγησε την πράξη του, αποκλείστηκε και το τρίτο μετάλλιο πήγε στον Κέλνερ. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως αύξησε και τις υποψίες για το Λούη χωρίς όμως ποτέ να αποδειχτεί κάτι.

Ο Χρυσάφης αναφέρει ότι «τόσο ο Βασιλάκος όσο και ο Μπελόκας αλλά και ο Ούγγρος Κέλνερ βεβαίωσαν ότι κανείς τους δεν είχε δει τον ουραγό Λούη να τους προσπερνά. Πέρασε αρκετή ώρα μέχρις ότου συνέλθουν από και άκουσαν έκπληκτοι ότι ο άσημος και άορατος για αυτούς Λούης είχε νικήσει. Έως ότου συνέλθουν και ψάθουν για ανύπαρκτους κριτές και μάρτυρες όλα είχαν τελειώσει».

Ο Βασιλάκος στη συνέντευξή του στον Ανδρέα Μαζαράκη καταλήγει: «Οχι μόνο δεν υπήρχαν αρμόδιοι για την απόδειξη των βεβαιώσεών μας αλλά και αν υπήρχε κάποιος, ποιος θα τολμούσε να εξηγήσει στο αλαλάζον πλήθος «κάναμε λάθος, μας συγχωρείτε». Και ποιος θα τολμούσε να μεταβεί στα Ανάκτορα, χωρίς αποδείξεις ή ενδείξεις, που ανέκυψαν αργότερα και να ζητήσει από τον Βασιλέα να ανακαλέσει την απόφασή του. Εκείνο που έκανα εγώ, όταν μπήκα στα αποδυτήρια, ήταν να πάω αμέσως και να βρω τον Λούη. Του είπα ότι αυτό που έκανε ήταν άτιμο. Επειδή όμως δεν θέλω να αμαυρώσω την ημέρα, ούτε να χαλάσω τους πανηγυρισμούς που

Μαραθώνιος 1896. Στη μέση ο Βασιλάκος

γίνονται έξω, δεν θα κάνω ένσταση. Εσένα ας σε κρίνει ο Θεός».

Ο συγγραφέας Ντόναλντ-Γεωργίου Μακφάιηλ (Donald George McPhail) στο βιβλίο του (2012) «Ο Χαρίλαος Βασιλάκος και η αμφιλεγόμενη πρωτιά του Σπύρου Λούη» παρουσιάζει στοιχεία που, σύμφωνα με τον ίδιο, αποτελούν ισχυρές ενδείξεις ότι ο Βασιλάκος ήταν ο πραγματικός νικητής του Μαραθωνίου.

Ο Βασιλάκος ήταν συνεπής αθλητής, είχε τερματίσει πρώτος στους Πανελλήνιους Αγώνες και ήταν το ξεκάθαρο φαβορί. Ο Λούης, που φαίνεται ότι προκρίθηκε στους Ολυμπιακούς αγώνες «από την πίσω πόρτα», βελτίωσε το χρόνο που είχε κάνει στον προκριματικό αγώνα πριν από 10 ημέρες περίπου κατά 20 λεπτά κάτι που θεωρείται από τον Μακφάιηλ αλλά και σύγχρονους αθλητές αδύνατον.

Ο Μακφάιηλ πιστεύει ότι: «Η Ελλάδα χρειαζότανε πάση θυσία μια πρώτη νίκη στον στίβο, αναζητούσε ένα εθνικό σύμβολο και το βρήκε στο πρόσωπο του Σπύρου Λούη με τη βοήθεια ενός ανθρώπου του παλατιού. Ο ταγματάρχης Παπαδιαμαντόπουλος ήταν υπεύθυνος τόσο για τη διαδικασία των προκρίσεων όσο και για διεξαγωγή του μαραθωνίου δρόμου. Ήταν επιτροπός του αγωνίσματος, αφέτης της εκκίνησης, επιτηρητής του δρόμου, αγγελιοφόρος τερματισμού. Όρισε σαν κριτές του αγωνίσματος μονάχα Έλληνες στρατιωτικούς υπό τις εντολές του, εν αντιθέσει με τα άλλα αγωνίσματα που υπήρχαν ξένοι κριτές και παρατη-

ρητές. Ο πατέρας του ταγματάρχη ήταν παλαιός υπασπιστής του βασιλιά, ο ένας αδελφός του ήταν υπασπιστής του πρίγκιπα και ο άλλος αδελφός υπουργός στρατιωτικών και αρχηγός του στρατιωτικού και πολιτικού οίκου του βασιλιά. Αντιλαμβάνεσαι πως σε έναν αγώνα όπου δεν υπήρχαν καθόλου θεατές σε μεγάλο μέρος της διαδρομής και οι κριτές έδιναν άπαντες λόγο σε ένα και μόνο άνδρα, δεν είναι δύσκολο να ευνοηθεί κάποιος».

Είναι βέβαιο ότι οι θεατές που παρακολούθησαν τον πρώτο Ολυμπιακό μαραθώνιο ουδόλως ενδιαφέρονταν για το οποίο παρασκήνιο αλλά ούτε και για το όνομα του πρώτου Ολυμπιονίκη του αλλά μόνο για την εθνικότητά του. Γι' αυτό άλλωστε η ιαχή «Έλλην, Έλλην» ήταν αυτή που δονούσε το Παναθηναϊκό Στάδιο κατά τον τερματισμό του Σπύρου Λούη. Οι θεατές πανηγύριζαν για αυτό που έγραψε η Ιστορία. Ένας συμπατριώτης τους κέρδισε τον πρώτο Ολυμπιακό Μαραθώνιο σε χρόνο 2:58:50.

Ο Σπύρος Λούης δεν ξαναεμφανίστηκε σε κάποιο αθλητικό γεγονός. Άλλωστε, ουδέποτε υπήρξε αθλητής. Ο Μαραθώνιος του 1896 ήταν ο πρώτος και ο τελευταίος αγώνας που συμμετείχε. Αντίθετα, ο Χαρίλαος Βασιλάκος συνέχισε την αθλητική του διαδρομή και μετά το 1896. Συνέχισε να ασχολείται με τον αθλητισμό είτε ως αθλητής, είτε ως διοργανωτής, είτε ως κριτής, είτε ως σύμβουλος αγώνων. Είναι, μέχρι σήμερα ο νεότερος Ολυμπιονίκης μαραθωνοδρόμος αλλά και ο πρώτος νικητής ενός

νέου αγωνίσματος στην Ελλάδα, του Βάδην. Μέχρι σήμερα παραμένει ο νεότερος Ολυμπιονίκης μαραθωνοδρόμος (ήταν τότε 21 ετών), ενώ συνέχισε την αθλητική του διαδρομή και μετά το 1896. Σημείωσε νίκες σε μεγάλες αποστάσεις, ενώ υπήρξε εισηγητής και ο πρώτος νικητής ενός νέου αγωνίσματος στην Ελλάδα: του Βάδην. Θέλοντας να επιβεβαιώσει την αγωνιστική του υπεροχή, τόλμησε να αγωνιστεί ακόμα και κόντρα στο αθηναϊκό τραμ, το οποίο και νίκησε αναγκάζοντας τον έκπληκτο οδηγό του να πει στους επιβάτες «Αμ, αυτός έχει καλύτερη μηχανή απ' τη δική μου». Έκτοτε οι εφημερίδες της εποχής τον χαρακτήριζαν: «ο Ατμοκίνητος κ. Βασιλάκος».

Ο Βασιλάκος όσο ζούσε αρνιόταν πεισματικά να μιλήσει για τα γεγονότα που συνέβησαν στον ιστορικό Μαραθώνιο του 1896, αν και τον πίεζαν όλοι αρκετά. Όποιος τον ρωτούσε του έλεγε «ό,τι έγινε, έγινε». Στη Σύνοδο της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων το 1952 ο Βασιλάκος δηλώνει στο Θάνο Κουτσικόπουλο, αθλητή αλλά και κριτή σε Ολυμπιακούς αγώνες: «**Αυτά ξεχάστηκαν, ότι έγινε, έγινε. Πάντως όσο ζω θα υποστηρίξω ότι ο Λούης δεν μας κατέφθασε αλλά παρουσιάστηκε ουρανοκατέβας**». Όσο για την πραγματική αλήθεια σχετικά με τον πρώτο ολυμπιακό μαραθώνιο; Αυτή μάλλον δεν θα τη μάθουμε ποτέ. Έστω κι αν το παράπονο του Χ. Βασιλάκου («**εμένα πάντως δεν με προσπέρασε κανείς**») αντηχεί ακόμα και σήμερα εκκωφαντικά...

Σημείωση... Η ιστορία δεν ξεγράφεται. Ο σκοπός του άρθρου δεν έχει άλλο σκοπό από το να τιμήσει και να αναδείξει τον Χαρίλαο Βασιλάκο και να προβάλει το ανάστημα και το ήθος ενός αθλητή που έχει δοξάσει την Ελλάδα και παραμένει σχετικά αφανής. Το χρυσό μετάλλιο του Σπύρου Λούη δεν γίνεται να αφαιρεθεί. Πάνω του οικοδομήθηκε ένας ελληνικός αθλητικός θρύλος. Ωστόσο, είναι αντιληπτοί οι λόγοι που το επίσημο κράτος δεν θέλει να συζητείται η συγκεκριμένη ιστορία, μια ιστορία στην οποία φαίνεται ότι και ο ίδιος ο Σπύρος Λούης, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, χρησιμοποιήθηκε.

ΤΟ ΚΑΠΕΣΟΒΟ ΣΤΟΝ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ ΔΡΟΜΟ

Στις 14-11-21 διεξήχθη στην Αττική ο 38ος αυθεντικός Μαραθώνιος δρόμος, αφιερωμένος στη μνήμη του Γρηγόρη Λαμπράκη. Συμμετείχαν περίπου 10.000 αθλητές. Οι δρομείς ξεκίνησαν απ' τον Μαραθώνα και τερμάτισαν στο Καλλιμάρμαρο Πα-

ναθηναϊκό Στάδιο. Έτρεξαν για 42.195 μ.

Απ' το Καπέσοβο συμμετείχαν και τερμάτισαν με καλούς χρόνους ο Γιάννης Παπαμιχαήλ, γαμπρός στο Καπέσοβο και ο Καπέσοβίτης και Τσερβαριώτης Κώστας Ντιναλέξης. Το καλοκαίρι οι ίδιοι αθλητές συμμετείχαν και στους ορεινούς Μαραθώνιους δρόμους του Τσεπελόβου. Ο Γιάννης στα 80 χιλιομ. και ο Κώστας στα 44 χιλιομ. Στην φωτό μπροστά στο Καλλιμάρμαρο και με φόντο το Ζάππειο αριστερά ο Γιάννης και δεξιά ο Κώστας.

A.N.

Πολιτιστικά

Η ταινία «18» του Γιαννιώτη σκηνοθέτη Βασίλη Δούβλη τιμήθηκε εξ ημισείας με το βραβείο του Ιδρύματος ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ για την καλύτερη ταινία στο φετινό, 62ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Η ταινία έτυχε θερμής υποδοχής από το κοινό, ενώ απέσπασε κι εξαιρετικές κριτικές.

Σινεμά. 18: Μια ελληνική ταινία για τη ρατσιστική βία και τον φασισμό στα σχολεία

Ο Βασίλης Δούβλης μιλάει για την ταινία που προκάλεσε τη μεγαλύτερη φασαρία στο φετινό Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και οι νεαροί πρωταγωνιστές της φωτογραφίζονται αποκλειστικά για τη LIFO.

Ελλάδα, σήμερα. Σε μια λαϊκή συνοικία, εν μέσω πανδημίας, το «αυγό του φιδιού» εκκολάπτεται στα σχολεία. Μια παρέα παιδιών καταφεύγει σε ρατσιστικές συμπεριφορές και σταδιακά οδηγείται στον φασισμό μέσα σε ένα περιβάλλον που δεν είναι καθόλου περιθώριο. Αναλαμβάνει δράση καταδιώκοντας μετανάστες, ομοφυλόφιλα ζευγάρια, οτιδήποτε είναι διαφορετικό στα μάτια τους, υπό την καθοδήγηση του Ηλία, ενός νεαρού που έχει μόλις τελειώσει τον στρατό και χρίζεται αρχηγός της παρέας.

Γοητευμένος από τις δηλητηριώδεις δηλώσεις ενός δημοσιογράφου σε τοπικό κανάλι —που θεωρεί ότι για την πανδημία ευθύνονται οι μετανάστες—, ο Ηλίας οδηγεί την παρέα σε ακραίες συμπεριφορές, καταστροφικές για όλους. Το 18, η ταινία του Βασίλη Δούβλη που

προκάλεσε αίσθηση στο φετινό, 62ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, «είναι μια ταινία για τη ρατσιστική βία, τον σχολικό εκφοβισμό και τη δύσκολη εφηβεία στη σύγχρονη Ελλάδα της οικονομικής κρίσης, της αναζωπύρωσης του φασισμού και της πανδημίας», όπως τη χαρακτηρίζει ο δημιουργός της. «Μια ταινία που δεν επιδιώκει να δώσει έτοιμες απαντήσεις αλλά να θέσει ερωτήματα, αποφεύγοντας την εύκολη καταγγελία και τον διδακτισμό. Δεν ήθελα να κάνω μια ταινία καταγγελίας που να κραυγάζει αλλά μια ταινία που να υπαινίσσεται, αφήνοντας χώρο στον θεατή. Γι' αυτό προτίμησα, άλλωστε, και το φινάλε να είναι ανοιχτό, ώστε οι θεατές να μπορούν να δώσουν τη δική τους ερμηνεία», λέει.

Το 18 είναι μια ταινία low budget, που γυρίστηκε κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες. «Η ιδέα της ταινίας γεννήθηκε πριν από χρόνια, απ' όσα συνέβαιναν, και δυστυχώς συνεχίζουν να συμβαίνουν σε πολλά σχολεία στη χώρα μας», εξηγεί ο Βασίλης. «Το σενάριο είναι εμπνε-

μένο από πραγματικά γεγονότα, που ήταν, ωστόσο απλώς η πρώτη ύλη, το σημείο εκκίνησης της ταινίας, καθώς τόσο η πλοκή της όσο και οι χαρακτήρες της είναι προϊόντα μυθοπλασίας. Όταν ξέσπασε η πανδημία, ήμασταν σχεδόν έτοιμοι να ξεκινήσουμε τα γυρίσματα. Είχε περάσει ήδη αρκετός καιρός απ' όταν αρχίσαμε να σχεδιάζουμε την ταινία και δεν ήθελα να περιμένω άλλο. Πιστεύω ότι τα πράγματα πρέπει να γίνονται στην ώρα τους και στην Ελλάδα, δυστυχώς, πολλές φορές οι διαδικασίες είναι τόσες χρονοβόρες, που για να καταφέρει να κάνει κανείς μια ταινία πρέπει να περάσουν χρόνια. Έτσι, βρεθήκαμε μπροστά σε ένα δίλημμα: να αναβάλουμε ή ακόμη και να εγκαταλείψουμε την ταινία ή να προχωρήσουμε; Συζήτησα με τους παραγωγούς και τους συνεργάτες μου και αποφασίσαμε να πάρουμε το ρίσκο, εντάσσοντας την πανδημία στο σενάριο της ταινίας. Ξεκινήσαμε τα γυρίσματα, κολυμπώντας σε αχαρτογράφητα νερά, με μια προσέγγιση σχεδόν ντοκιμεντερίστικη, προσαρμόζοντας τις σκηνές που γυρίζαμε στις πραγματικές συνθήκες που επικρατούσαν και στα υγειονομικά μέτρα που ίσχυαν τότε, χωρίς να ξέρουμε πού θα μας οδηγήσει όλο αυτό και αν θα μπορούσαμε να ολοκληρώσουμε την ταινία. Έτσι, για να αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, στην ταινία βλέπουμε ένα σχολείο-φάντασμα με λίγα παιδιά στο προαύλιο και στις τάξεις, με αντισηπτικά, με τις αποστάσεις να τηρούνται αναγκαστικά, τα ομαδικά παιχνίδια να απαγορεύονται κ.λπ., όπως ακριβώς συνέβαινε τότε. Ήταν ένα εγχείρημα πολύ γοητευτικό, αλλά με μεγάλο ρίσκο, που εξελίχθηκε σε μια πραγματική δοκιμασία, καθώς οι δυσκολίες ήταν πολλές και χρειάστηκε υπέρβαση απ' όλους μας για να μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε τα γυρίσματα».

ΑΣΤΕΡΙ ΛΑΜΠΡΟ

Γράφει ο Τσεργγογιάννης Θεόδωρος,
Ριζάρειο-Βελλαίτης Συντ/χος Δάσκαλος

Άστρο λαμπρό τους οδηγεί...

Οδήγησε τους Μάγους στη Βηθλεέμ, από όπου ανέτειλε το φως της αλήθειας και της αγάπης.

Περάσανε από τότε είκοσι και πλέον αιώνες. Μία στιγμή στην αιωνιότητα του Θεού, αλλά μία αιωνιότητα στη ζωή του ανθρώπου!! Γενέες-γενεών παρήλθαν, λαοί ήλθαν και παρήλθαν, πολιτισμοί ήκμασαν και παρήκμασαν, πολλές μεταβολές έγιναν στον Κόσμο και στο σύμπαν. Και όμως... το αστέρι της Βηθλεέμ είναι πάντοτε φωτεινό, πάντοτε λαμπρό. Διότι έχει φως αληθινό, φως ανέσπερο.

Μας φωτίζει τον ίδιο πάντοτε δρόμο, στον ίδιο πάντοτε τόπο, μας οδηγεί στην Βηθλεέμ. Και όταν φθάσουμε εκεί και αντικρύσουμε το ισχυρόν ΦΩΣ, οι οφθαλμοί μας θα πονέσουν; Διότι προτιμούμε να πλανώμεθα στο σκότος της αμφιβολίας όπου μας ωθούν τα προβλήματα και η πεζότητα της ζωής, οι αδυναμίες και τα ένστικτά μας! Αλλά αν έχουμε το θάρρος να υπομείνουμε τον πόνο θα αναγεννηθούμε. Τα σκοτάδια θα διαλυθούν και παντού θα υπάρχει φως. Φως που θα μας σηκώσει απαλά από το εφήμερον και πρόσκαιρο, για να μας γνωρίσει με την αλήθεια, την αλήθεια και το πνεύμα την ΒΗΘΛΕΕΜ. Την αλήθεια που εξαφανίζει το μίσος, την κακία, τον εγωισμό και την ματαιοδοξία, την αλήθεια που εξαφανίζει το μίσος την κακία, τον εγωισμό και την ματαιοδοξία, την αλήθεια που εξαγνίζει την ψυχή, εξαυλώνει το σώμα και στρέφει τον νου, σε ανάταση, την αλήθεια που είναι Εκείνος ο Λυτρωτής μας.

Και θα γονατίσουμε για να τον προσκυνήσουμε, εκδηλώνοντας την αγάπη μας.

Ζητάει την αγάπη μας ο Κύριος, αφού αυτός αγάπη είναι και αγάπη κήρυξε από τη Βηθλεέμ. Αγάπη που σημαίνει Ειρήνη, συγχώρηση, γενναιοψυχία και καλοσύνη. Αγάπη που είναι άνηθος και κάνει τις ψυχές να ανθούν. Αγάπη που είναι αίσθημα, ιερόν, υψιλό και Θείο.

Θα δείξουμε την αγάπη μας στον Κύριον για να Τον προύπα- ντήσουμε και φέτος, όπως και κάθε έτος.

Ας μη έχωμεν Χρυσόν, Λίβανον, και Σμύρνα, για να Του προσφέρουμε όπως οι «Μάγοι». Του αρκεί η αγάπη μας η γνήσια και αληθινή, αγάπη όπως μας την έδειξε στη Βηθλεέμ το «ΛΑΜΠΡΟ ΑΣΤΕΡΙ».

ΟΝΕΙΡΕΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

(Του Κ. ΠΑΛΑΜΑ)

Χριστέ μου, κράτα με, μακριά απ' τις κακίες του κόσμου.
Στη Φάτνη βρέφος, όσο ζω να σε λατρεύω δώσ' μου.
Κι όταν θα 'ρθη από Σε, σταλτός ο Χάρος να με πάρει,
κάμε σα βρέφος να σταθώ μπροστά στη Θεία Σου χάρη.

Χριστέ μου, δώσ' μου, στους σεισμούς, τις τρικυμίες του κόσμου
πάντα να στέκω ατράνταχτος και να είναι ο λογισμός μου,
το φως από το μυστικό που χύνονταν αστέρι,
όταν για Σένα στη Βηθλεέμ τους μάγους είχε φέρει.

Και κάμε λόγια κι έργα μου, σαν των αγρών τα κρίνα.
προφητικά, φεγγόβολα κάμε τα, σαν εκείνα
της νύχτας των απλών βοσκών. Γεννιάσουν και γροικούσαν
τους Ουρανούς ολάνοιχτους, που σε «ΔΟΞΟΛΟΓΟΥΣΑΝ».

Ο κορωνοϊός φέρνει αναμνήσεις

Με την πανδημία του Κορωνοϊού, που πραγματικά κανείς δεν περίμενε να συμβεί, με το αναγκαστικό κλείσιμο στο σπίτι, το φόβο μήπως χτυπήσει κι' εμάς και τον καθένα μας χωριστά, άλλαξαν όλα μέσα μου κι ήθελα να βρω κάτι για να ξεχάσω το παρόν και να συμπεριφερμαι διαφορετικά.

Ξεκίνησα λοιπόν από τα μέσα του σπιτιού, να τακτοποιήσω τα ντουλάπια μου καλύτερα, κάτι αποθήκες ξεχασμένες από καιρό, κι αφού τελείωσα αυτά άρχισα με τα μέσα μου, τα συναισθηματικά μου, πολλά χρόνια πίσω (πάνω από 75). Αυτά σκεπτόμουν και περιεργαζόμουν, που έκανα καλά και μπορούσα να κάνω καλύτερα, για ποιο έφταιξα και τώρα είμαι μετανωμένη, γι' άλλα που χάρηκα και γέλασα πολύ και για πολλά άλλα.

Ο χρόνος όμως της καθημερινότητας με περιορίζει και να τότελα να φθάσω εκεί κοιτάζα πάντα μπροστά και γι' αυτό σίγουρα έφταιξε ο Κορωνοϊός.

Σκέπτομαι μήπως ήταν και λίγο χρήσιμο και λογικό (όπως εγώ το είδα), να ξυπνήσουμε όλοι μας και να δούμε τη ζωή μας αλλιώς.

Πώς είμαστε παλιά; Πώς ζούσαμε; Με πολλές στερήσεις, αλλά χαίρομαστε με τα λίγα, γιατί είχαμε πολλή αγάπη.

Σ' αυτό λοιπόν, του πίσω χρόνου θα σταθώ, εκεί περίπου, αρχές του εμφυλίου πολέμου. Μέναμε στο Κάστρο (στα Γιάννενα) σ' ένα μεγάλο σπίτι «Εβραϊκό» με άλλες 4 οικογένειες. 2 δωμάτια ήταν για την οικογένειά μας και οι άλλες οικογένειες είχαν από 1 δωμάτιο με κοινόχρηστη αυλή και τουαλέτα.

Σ' αυτό το σπίτι είμαστε 5 ή 6 παιδιά με διαφορά ηλικίας 3 ή 4 χρόνια. Ένα βράδυ λοιπόν από το ταξίδι που έκανα στο χρόνο σταμάτησα στο Μήτσο από την παρέα των 5-6 παιδιών. (16 χρόνων ο Μήτσος τότε).

Βρήκα το τηλέφωνό του, έμαθα πώς ζει και σκέφτηκα να του τηλεφωνήσω. Είχαμε να βρεθούμε και να μιλήσουμε 75 χρόνια. Παιρνω το τηλέφωνο κι ακούω μια τρεμουλιαστή, γεροντιστική φωνή.

Εγώ: Γεια σας, είστε ο Μήτσος;
Μήτσος: Ναι γι' ωί, ίσι ποια ίσι;
Εγώ: Μήτσο, θα σου πω ποια είμαι, αλλά θα σε ρωτήσω πρώτα κάτι.

Μήτσος: Πες μου.
Εγώ: Μήτσο, έμενες στο κάστρο ποτέ, παλιά και τι θυμάσαι από κει, έδωλ να μου πεις.

Μήτσος: Θμάμι πώς δε θμάμι. Θμάμι τταργαρίτα (εμένα) θμάμι του Νίκου (αδελφός μου θμάμι του Βελέντζα (πατέρας μου), θμάμι τ' Βαγγε-

λίτσα (αδελφή μου) θυμάμι τμείνα (αδελφή μου). (Εγώ από μέσα μου).

Εγώ: Όλους μας θυμόταν ο Μήτσος, ήταν ο αγαπημένος μας. (91 χρόνων ο Μήτσος τώρα).

Εγώ: Μήτσο, ξέρεις ποια είμαι εγώ;

Μήτσο: Πεςμ.

Εγώ: Μήτσο, είμαι η Μαργαρίτα.

Μήτσος: Ούί τι μλές τώρα, η Μαργαρίτα ίσι. Ούί. Ούί πάλι ο Μήτσος, ούί δε θα κιμθώ απόψι, η Μαργαρίτα. Τι έπαθα απόψι. Πότε θα σε ιδώ; Θέλω να σιδώ, θα πιθάνω, σε θέλω. Έχω σπύτ καλό, κρεβάτια, σιντόνα απόυλα έχου ιγώ.

Εγώ: Θάρθα, Μήτσο, οπωσδήποτε, σου το υπόσχομαι.

Εγώ: Θυμάσαι Μήτσο, τους χαλβάδες, τα γλυκά που κάναμε και τα υλικά που χρειαζόμαστε, τα βάζαμε και τα 6 παιδιά που είμαστε. Ένας έβαζε το λάδι, ένας το αλεύρι, ένας τη ζάχαρη (τότε ζαχαρίνη), άλλος το αυγό και τα τρώγαμε παρέα, γελούσαμε και χαιρόμαστε πολύ.

Μήτσος: Θμάμι πώς δε θμάμι Μαργαρίτα, αχ τι μούκανες απόψι δε θα κιμηθώ.

Εγώ: Θυμάσαι, Μήτσο, μια μπλούζα που έπλεκα (και ήμουν τότε 12 χρόνων κι ήξερα να πλέκω από τα μαζώματα της μάνας μου, παλιά, σε διάφορα χρώματα και τη μπλούζα την έκανα με σχέδιο κουρελούς (έτσι πηγαίνε) και παραπονιόμουν, αν θα την τελειώναν μέχρι το Πάσχα και μούπες, μη στενοχωρείς Μαργαρίτα θα πλέξω κι γώ τα μανίκια, κι έγινε η μπλούζα, κι έγινε πολύ ωραία.

Σε λίγο πάλι ο Μήτσος:

Μήτσος: Ούί τι έπαθα ο μαύρος, δε θα κιμθώ απόψι, σε περιμένω, μη δεν έρθς.

Εγώ: Καληνύχτα Μήτσο.

Μήτσος: Καληνύχτα Μαργαρίτα κι σι περιμένω. Τη μεθεπόμενη μέρα τον πήρα να δω πώς είναι φοβήθηκα, φοβήθηκα πολύ μην έπαθα τίποτε και μούπε ναρθς οπουσδήποτε, μηδεμή προλάβς και πάλι ο Μήτσος, ούί και σκούξι.

Κανόνισα λοιπόν μετά τις διακοπές στο χωριό μου 15 Σεπτεμβρίου, να πάω να τον δώ, πιστεύω να τον προλάβω. Τον Μήτσο μου.

Μαργαρίτα Παπαστεργίου

βιβλιοπαρουσίαση

Βασίλη Τζιόβα

Από «το Ζαγόρι μας» για το Ζαγόρι

Τόμος Β'

Γράφει η Ελένη Οικονομίδου Δούβλη

Σαν συμπλήρωμα στις ανησυχίες και τον πόνο για το Ζαγόρι του Βασίλη Τζιόβα, προέδρου του περιοδικού μας, κυκλοφόρησε κι ο Β' τόμος, με επιλογές από τα κείμενά του από το 2009 μέχρι σήμερα.

Ξεφυλλίζοντάς το, λες και δεν άλλαξε τίποτε προς το καλύτερο και ελπιδοφόρο σ' όλο αυτό το μακρύ διάστημα μιας δεκαετίας και πλέον.

Τα ίδια προβλήματα, η ίδια κατάσταση καμιά μέριμνα, καμιά αλλαγή.

Μονάχα η ερήμωση άλλαξε. Μεγάλωσε!

Ρήμαξαν τα χωριά και μαζί τους και πρώτα ο κάμπος, γιατί «χωριό και κάμπος ήταν μια αγκαλιά κι ο ένας ζούσε από τον άλλο κι όταν οι καιροί στέγνωσαν τότε πέθανε και το χωριό κι ο κάμπος γράφει ο συγγραφέας.

Κι αλλού «συχνά τον αναπολώ και τον ονειρεύομαι τον κάμπο μου να πάλεται από ζωή και δημιουργία». Κι είναι πράγματι έτσι.

Για όσους έζησαν τη νιότη τους στο χωριό κοντά σε κάμπο, δεν μπορούν να σβήσουν από το νου τους αυτή την εικόνα της εύφορης γης, της μάνας και τροφού.

Τότε που η μάνα κατάκοπη από το τσάπισμα γυρνούσε στο σπίτι με ξεραμένα από τον κάματο χείλια και τα παιδάκια σχολώντας το σχολείο την καρτερούσαν γιατί ήξεραν ότι κάτι θα έχει κρυμένο στο σακούλι, μια χεριά χλωμά ρεβύθια καταπράσινα, λαχταριστό «σνακ» ή καλύτερο ξ'λάγκρο (ξυλάμπουρο) που μοσκοβολούσε, χωρίς λιπάσματα, γινωμένο απ' το νερό του πηγαδιού στον κάμπο, μπορεί και κανένα κολοκύθι τρυφερό που σε λίγο η χρυσοχέρα μάνα θα έκανε με ταχύτητα αστρονομική ένα «σιουρχτό» αλευροκολόκυθο για να χορτάσει τα παιδικά στόματα να βρέξει και να γλυκάνει και το δικό της το λαρύγγι.

Ο τραχανάς σιγόβραζε στη φωτιά και ο πατέρας θα χτυπούσε στη ντουμπουλίτσα το γάλα για να αλείψουν μ' αφράτο βούτυρο το ψωμί και να ρουφήξουν το νοστιμότατο κι αγνότατο αναψυκτικό το ξυνόγαλο.

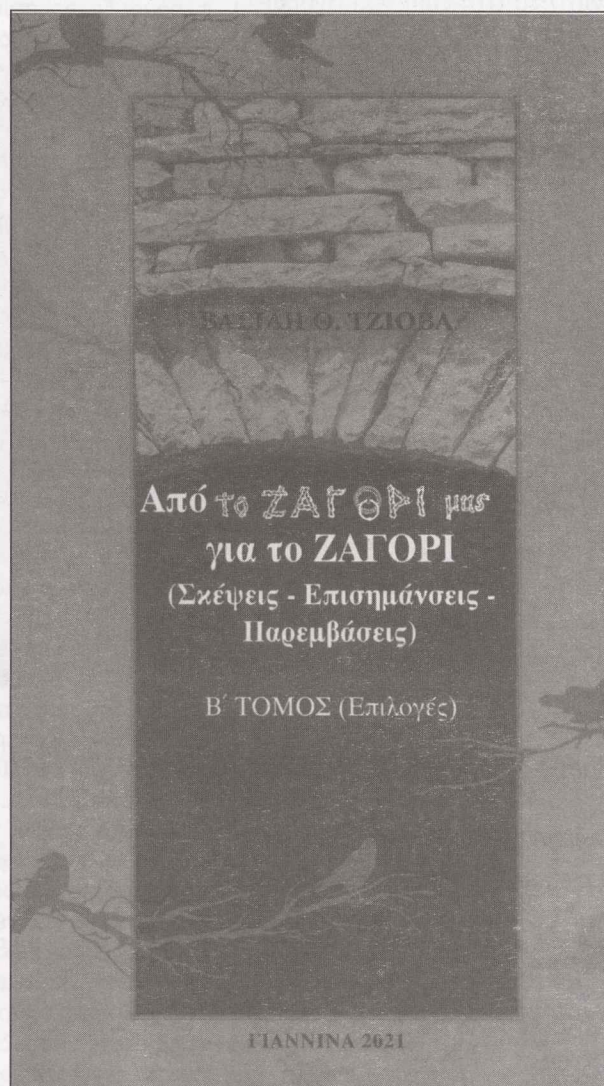
Ζωή απλή, μετρημένη με λίγα και καλά από τα χωραφάκια και τα ζώα τους, με ουσία, που κυλούσε ήρεμα με τους δικούς της ρυθμούς καθένας στο ρόλο του.

Κι ύστερη αρέντα για παιχνίδια στον κάμπο για τσαμπιά και σκανταλιές χαλούσε ο κόσμος απ' τις φωνές τους.

Όλα αυτά κάποτε!...

Σήμερα στα χέρσα χωράφια γεμάτα βασινιές δεν βλέπεις μάνες να τροφοκοπούν, ούτε παιδάρια να γυρνούν απ' το σχολείο τους ούτε καμπίνα και παπάς.

Τάχα υπάρχουν μάνες να καρτερούν. Παντού

ερήμωση, με μανταλωμένα σπίτια χωρίς καπνό τα μπουχαριά, χωρίς νιαούρισμα, γαύγισμα και κακάρισμα.

Ξεχάστηκε κι η γλυκόλαλη συμφωνία των κουδουνιών απ' τα γιδοπρόβατα.

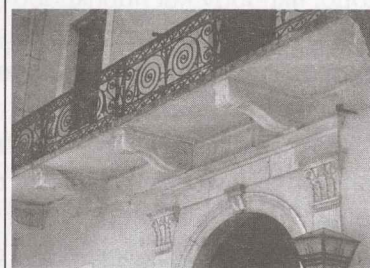
Κι η θύμηση, κι ο πόνος κι ο κόμπος στο λαιμό μοναχά απόμεινε.

Αλλά ας ελπίσουμε πως όλα αυτά που ζούμε είναι ένα κακό όνειρο, κι όταν ξυπνήσουμε θα ξαναπρασινίσει ο κάμπος μας με ρεβύθια χλωρά, σιές, κολοκύθια, πατάτες, ξυλάγκουρα, θα αχολογήσουν οι χωραφίες από γέλια εργατών.

Μπορεί να μοσκομυρίσει κι όλους, ΜΑΚΑΡΙ από μυρωδάτα μυρωδικά ρίγανη, τσάι, μολόχα, μέντα, χαμομήλι, δυόσμο, ιποφαές, σπαράγγια, μάραθο, δεντρολίβανο, σπιρουλίνα, κράνια, άλλα για το φαγητό κι άλλα για ιατροσόφια, μήπως με τα βοτάνια, μαζί με τα χωράφια και τα χωριά, ξαναβιώσουμε κι εμείς αγαπητέ Βασίλη.

Πού ξέρεις! Γίνονται και θάματα στη σημερινή πλάση.

Το ημερολόγιο 2022 του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή

Ευχαριστούμε θερμά το Ίδρυμα που μας έστειλε και φέτος το συλλεκτικό ημερολόγιο του 2022. Το θέμα είναι: «Τα μπαλκόνια με τα φουρούσια τους. Έργα τέχνης στην όμορφη πόλη των ευεργετών».

Προλογίζει ο Πρόεδρος του Ιδρύματος κ. Ναπολέων Μάργαρης και ακολουθεί ο Γεν. Γραμματέας κ. Θανάσης Ζυγούρης, ο οποίος αναλύει αρχιτεκτονικά και κοινωνικά την έννοια μπαλκόνι. Το ημερολόγιο είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Σπύρου Σπέγγου, Επιτίμου Προέδρου του Ιδρύματος.

Ενδεκα καλλιτέχνες-φωτογράφοι, οι οποίοι οργάνωσαν ατομικές εκθέσεις στο ίδρυμα, διατρέχουν τις γειτονιές της πόλης και αποτυπώνουν μπαλκόνια με μαρμάρινα φουρούσια και σιδερένια περιτέχνα κάγκελα. Ομορφιές που σώθηκαν απ' το τσιμέντο και το σίδερο. Ομορφιές του παρελθόντος από φωτισμένους αρχιτέκτονες και μηχανικούς.

Ευχαριστούμε τους ανθρώπους που διοικούν το Ίδρυμα και ευχόμαστε υγεία για το 2022 και φωτισμό για νέες συλλεκτικές εκδόσεις.

Η Συντακτική Επιτροπή

βιβλιοπαρουσίαση

ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ

Του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων «ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ»

Εργολάβο. Χορηγός το Περιφερειακό Ταμείο Ηπείρου.

Στο πρώτο μέρος θα διαβάσουμε για τον αρχαίο Ελληνικό Διαφωτισμό, τον Ευρωπαϊκό

την επανάσταση του 21 και τις διαθήκες των ευεργετών μας. Τέλος στο τέταρτο μέρος θα βρούμε πνευματικές εστίες μετά το 1821 σε όλη την Ελλάδα, αλλά κυρίως στην Αθήνα. Σ' αυτές τις σελίδες θα συναντήσουμε τους Ζαγορίσιους Μεθόδιο Ανθρακίτη, Λάμπρο Φωτιάδη, Νεόφυτο Δούκα, Μάνθο και Γεώργιο Ριζάρη, Αναστάσιο Σακελλάριο, Μιλτιάδη Πανταζή κλπ.

Τούτη η έκδοση προστίθεται στις προηγούμενες εξαιρετικές εκδόσεις του Συνδέσμου, δηλαδή:

Α) Μνήμη Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, 2000

Β) Χρίστος Σούλης, 2002

Γ) Γεώργιος Καλούδης, 2004

Δ) Πολεμικές σελίδες από τον Ελληνικό πόλεμο 1912-1913, του Χρίστου Σούλη

Ε) Λεάνδρος Βρανούσης, 2008

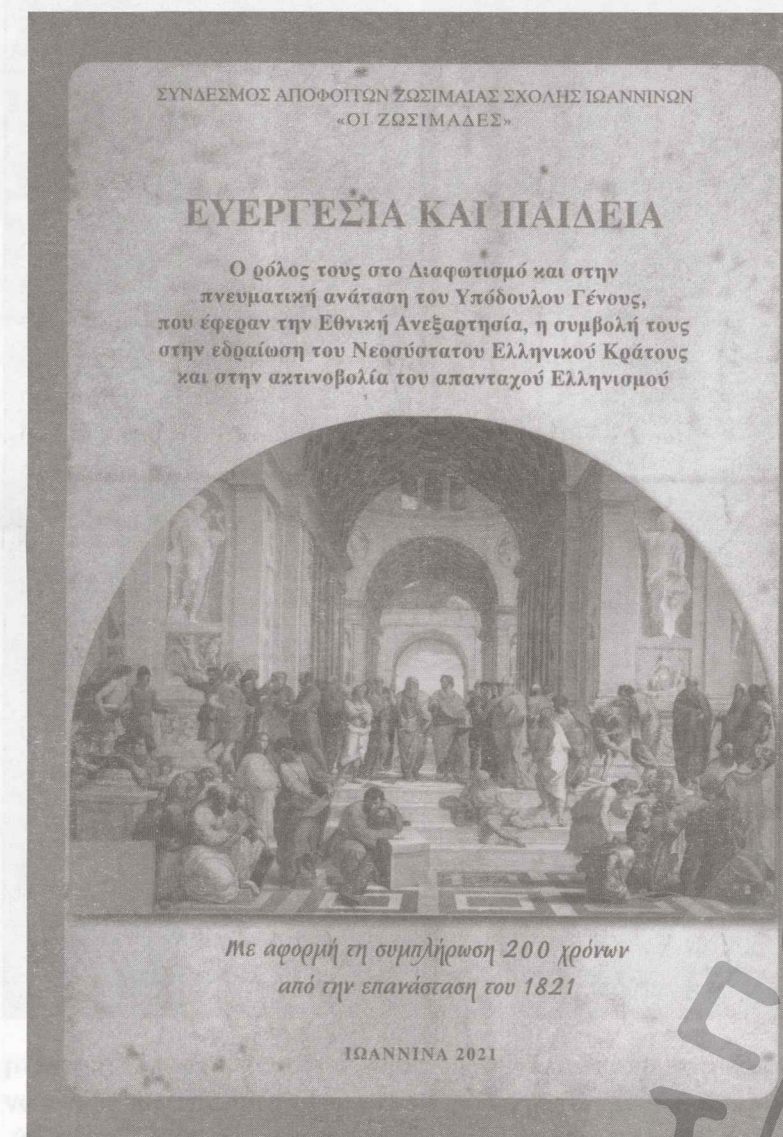
Στ) Ηπειρώτες Έμποροι Ευεργέτες του Ελληνικού Έθνους 2010

Ζ) Ο Ιωάννης Δομπόλης 2012

Η) Ο Ελληνισμός της Ρωσίας και η προσφορά του στο Έθνος, 2016.

Στις μέρες μας η ευεργεσία σπανίζει και η παιδεία προβληματίζεται. Στον πρόλογο του Δ.Σ. του Συνδέσμου διαβάζουμε: «Ευεργεσίες και παιδεία ακολούθησαν κοινή πορεία πριν και μετά την Επανάσταση του 1821. Βασικός στόχος τους πριν από την Επανάσταση ο φωτισμός του Γένους και η πνευματική αφύπνιση των Ελλήνων που μας απάλλαξαν από το ζυγό της σκλαβιάς. Μετά την Επανάσταση όμως ο στόχος αυτός διαφοροποιείται και μπαίνει σε προτεραιότητα η πρόοδος του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους, ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας και της κοινωνίας και η δημιουργία ενός υγιούς δημοκρατικού καθεστώτος».

Απόστολος Ντιναλέξης

επιγραφές κλπ. Το βιβλίο έχει διαστάσεις 21x29 και απλώνεται σε 424 σελίδες. Από το εξώφυλλο διαβάζουμε τον στόχο της εργασίας αυτής, δηλαδή το ρόλο της ευεργεσίας και της παιδείας στο Διαφωτισμό και στην πνευματική ανάταση του υπόδουλου γένους, που έφεραν την Εθνική Ανεξαρτησία, την συμβολή τους στην εδραίωση του Νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους και στην ακτινοβολία του απανταχού Ελληνισμού. Η κατάταξη και η επεξεργασία του υλικού και η συγγραφή του βιβλίου έγινε από τον κ. Σπύρο

Διαφωτισμό και τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό. Στο δεύτερο μέρος θα συναντήσουμε πνευματικές Εστίες του Ελληνισμού πριν το 1821 στην Κάτω Ιταλία, στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες, στον Εύξεινο Πόντο και στα Γιάννενα. Στο τρίτο μέρος συναντάμε πνευματικές Εστίες του Ελληνισμού πριν το 1821 στην Κάτω Ιταλία, στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες, στον Εύξεινο Πόντο και στα Γιάννενα. Στο τρίτο μέρος συναντάμε τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό του Νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους, τον απόδομο Ελληνισμό μετά

Πολύβιος Καρράς

ΧΡΩΜΟΕΠΙΛΟΓΗ

» χρωμοσυνθέσεις

» Χρώματα φιλικά προς το περιβάλλον & τον χρήστη

» Τεχνολογίες βαφής

» Οικολογικά χρώματα

» Μεγάλος και άνετος χώρος parking

ΧΡΩΜΟΕΠΙΛΟΓΗ

Πολύβιος Καρράς

Γ. Παπανδρέου 71

τηλ.: 26510 21443

fax: 26510 31143

www.hromoepilogi.gr

«Το χάρισμα του φεγγαριού», μια ιστορία για τον Αώο

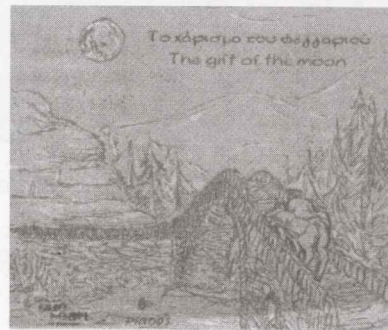
«Αυτή η ιστορία έβγαινε πάντα αβίαστα και φυσικά, όπως μια βαθιά ανάσα, ή, πιο πολύ, όπως ένας στεναγμός συμπόνιας, αλλά και σαν ξόρκι -'μη μας βρει κι εμάς τέτοιο κακό'- από το στόμα της κυρά-μάνας μας κάθε Αύγουστο, που το 'χαν συνήθειο τις μέρες κοντά στο γιόμα του φεγγαριού να κατεβαίνουν όλες μαζί οι γυναίκες του χωριού, νιες και μεγαλύτερες, στο ποτάμι, για να πλύνουν και να παστρέψουν τις βαριές φλοκάτες, τα κιλίμια και τα σκουτιά, για να 'ναι έτοιμα για στρώσιμο για τον βαρύ χειμώνα, που ξεκίναγε πάντα νωρίς στον τόπο μας, εκεί κοντά τ' Αϊ-Δημητρίου...» Και η ιστορία ξεκινάει...

«Το χάρισμα του φεγγαριού» είναι μια ιστορία, μια διήγηση για το ποτάμι, για τον Αώο και τους ανθρώπους του, μια ιστορία που «ο χρόνος τη ζύμωνε με το λόγο και την ανεπιτήδευτη. Από αυτές τις ιστορίες που κατάφεραν να φτάσουν στο σήμερα χάρη σε ανθρώπους που τις άκουσαν και τις βίωσαν ως αληθινές. Μια τέτοια ιστορία κατέγραψε ο Κώστας Τζιόβας.

«Το χάρισμα του φεγγαριού» του Κώστα Τζιόβα, η αστική μη κερδοσκοπική εταιρία «Πίνδος Περιβαλλοντική» ανέλαβε να το κάνει μια έντυπη έκδοση αλλά και να του προσδώσει και έναν αφηγηματικό χαρακτήρα.

Για τον λόγο αυτόν προχώρησε στην παραγωγή ενός cd, με την αφηγήτρια παραμυθιών Βιργινία Κοκκίνου να εξιστορεί «Το χάρισμα του φεγγαριού», αφού πρώτα έγινε η απαραίτητη προσαρμογή για αφήγηση-διασκευή της ιστορίας.

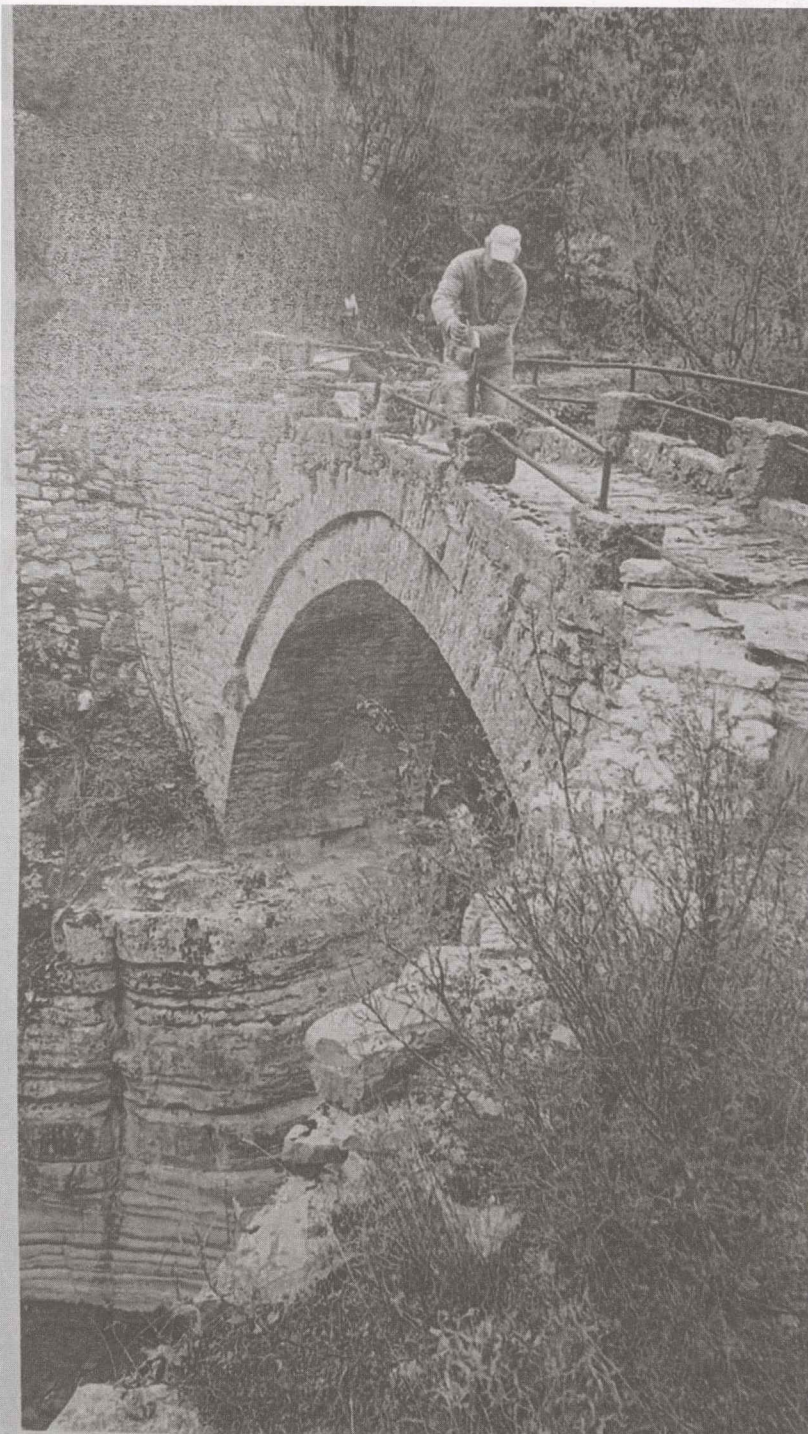
Το cd αυτό θα διατεθεί ως εκπαιδευτικό υλικό στα σχολεία των Ιωαννίνων στο πλαίσιο του προγράμματος «Αώος: Σώζοντας τον τελευταίο ποταμό ελεύθερης ροής της Ευρώπης», το οποίο υλοποιεί η «Πίνδος Περιβαλλοντική» σε συν-

εργασία με διεθνείς εταίρους (Ecoalbania, EuroNatur, River Watch, IUCNECARO, MedINA και Tour du Valat), με όραμα τη δημιουργία του πρώτου διασυνοριακού εθνικού πάρου Αώου-Vjosa στην Ευρώπη.

Παράλληλα, ο κάθε ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να ακούσει την ιστορία μέσα από το YouTube και την ιστοσελίδα <https://pindospervallontiki.org>, ή να προμηθευτεί το cd (χωρίς αντίτιμο) από τα γραφεία της «Πίνδος Περιβαλλοντική» (Μετσόβου 12, τηλ. 2651029445). Η ιστορία έχει καταγραφεί τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Για την παραγωγή του cd συνεργάστηκαν οι Κώστας Τζιόβας (συγγραφή), Βιργινία Κοκκίνου (αφήγηση), Γιάννης Ψαριώτης (μουσική, κιθάρα, κρουστά), Χάρης Λαμπράκης (νεύ), Ιωάννα Μπουλούγαρη (κρουστά), Μαρία Αλατσατιανού και Αχιλλέας Χαχάμης (τραγούδι), Νίκος Πλατύρραχος (ηχοηψία), Ηλίας Λάκκας (mastering). Προλογίζει ο Νίκος Σφαιρόπουλος, ενώ τον σχεδιασμό του εξωφύλλου έκανε η Κατερίνα Βραζιτούλη. Η έντυπη έκδοση της ιστορίας «Το χάρισμα του φεγγαριού» αναμένεται το επόμενο χρονικό διάστημα.

Η «Πίνδος Περιβαλλοντική» (<https://pindospervallontiki.org/>) είναι μια αστική, μη κερδοσκοπική εταιρεία με έδρα τα Ιωάννινα που δραστηριοποιείται στην ευρύτερη περιοχή της Πίνδου για τη μελέτη, διαχείριση και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΡΟΓΚΟΒΟΥ
ΠΑΠΙΓΚΟ - ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

Χάρis σε μια αξιόλογη ιδιωτική πρωτοβουλία και με τη μελέτη και επίβλεψη της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, γίνεται αποκατάσταση του γεφυριού Ρογκοβού, στο παλιό μονοπάτι που ενώνει το Μικρό με το Μεγάλο Πάπιγκο.

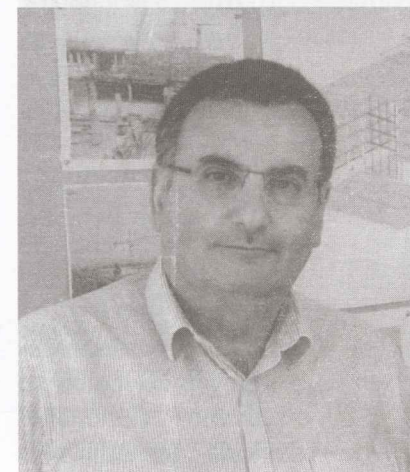
Κίμων Πιτσαρός
Σύμβουλος μακροχρόνιας μίσθωσης

κινητό: 6947 777 710

e-mail: leasing@zarkalis.gr www.leaseplan.com

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ (ΜΑΚΗΣ) ΣΥΚΙΩΤΗΣ
(1958-2021)

Γεννήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1958 στα Γιάννενα και παρέμεινε σε όλη του τη ζωή δημότης Ζαγορίου, αν και ουσιαστικά ήταν Πολίτης του Κόσμου, έχοντας ζήσει και εργαστεί σε πολλά μέρη του κόσμου, αλλά κυρίως στην Αμερική. Καταγόταν από την Αρίστη, την οποία επισκεπτόταν όσο συχνότερα μπορούσε για να βρεθεί κοντά στον πατέρα του και στους αγαπημένους του συγγενείς.

Μετά τις εγκύκλιες σπουδές του σπούδασε Τοπογράφος Μηχανικός στο Μετσόβιο Πολυτεχνείο (1976-1981). Συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στην Αμερική, πρώτα στο Πίτσμπουργκ της Πενσυλβάνια, όπου ολοκλήρωσε το Μεταπτυχιακό του ως Πολιτικός Μηχανικός το 1983. Πέντε χρόνια αργότερα, το 1987, έλαβε το Διδακτορικό δίπλωμα του Πολιτικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο του Κολοράντο.

Στην Αμερική εργάστηκε μέχρι το 1990, όταν αποφάσισε να επιστρέψει στην Ελλάδα για να είναι κοντά στον πατέρα και τον αδελφό του, που τόσο πολύ αγαπούσε. Δημιούργησε τη δική του οικογένεια και απέκτησαν με τη Χρύσα του τον Σταύρο και την Αγγελική.

Στην Ελλάδα είχε μία λαμπρή επαγγελματική πορεία, συμμετέχοντας στο σχεδιασμό των πιο μεγάλων ελληνικών έργων, όπως το Ολυμπιακό Στάδιο, η Εγνατία οδός, γέφυρες και σήραγγες, αεροδρόμια, κτίρια γραφείων και εμπορικά κέντρα. Ταυτόχρονα, συμμετείχε σε μεγάλα έργα στο εξωτερικό, κυρίως στον τομέα της κατασκευής αεροδρομίων.

Η οικονομική κρίση τον οδήγησε το 2012 και πάλι στην Αμερική, όπου εργάστηκε μέχρι το 2020 σε μία από τις μεγαλύτερες διεθνείς εταιρείες στον τομέα των κατασκευών αεροδρομίων. Επέστρεψε οριστικά στην Ελλάδα πριν από λίγους μήνες.

ΣΤΟΝ ΕΥΘΥΜΑΚΗ ΜΑΣ

*Στης ζήτησης σου την πρώτη τη γιορτή
χαρά πρωτόγνωρη και παιδική,
πουλιά, λουλούδια, ήλιος, μουσική
σκορπούν για σε ανώτερη ευχή.*

*Το χαρωπό σου το τιτίβισμα
γλυκόλαλον αηδονιού ψιθύρισμα,
των μανουσιών το θείο μύρισμα
συντρόφοι της ζωής το κύλισμα.*

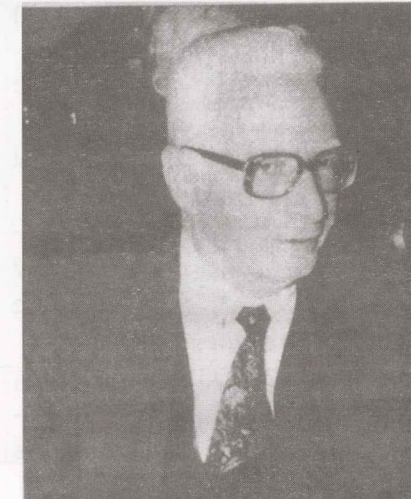
*Αχτίδες ήλιου πάντα φωτεινές,
και νότες μουσικής μαγευτικές
πεντάγραμμο στις άδολες πτυχές
ας γράψουν, της ψυχής σου τις χαρές.*

*Αγέρι η σκέψη θα γενή ναρθή
στης ζήτησης σου την πρώτη τη γιορτή
τ' αυτάκι σου χαϊδεύοντας, να πη
γονιού ολόθερμη, χρυσή ευχή.*

Γιάννινα 16.1.60

Ο Πατέρας Σταύρος Συκιώτης

ΞΕΝΟΦΩΝ Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ
(1920-2021)

Έφυγε κι ο Φώντας μας πλήρης ημερών. Ο δικός μας Φώντας, ο Κατωσουδενιώτης κι ας γεννήθηκε στα Γιάννενα, ο Ζαγορίσιος Φώντας.

Για το Γιαννιώτη Φώντα έγραφαν άλλοι σχετικά με τη δράση του και την πολυσχιδή προσφορά του και στα Γιάννενα και στην Ήπειρο γενικότερα μέσα από το Ίδρυμα Βορειοπειρωτικών Ερευνών και την ΕΠΣΗΠ στον αθλητικό χώρο.

Εμείς αποχαιρετούμε με λίγα λόγια τον δικό μας Φώντα,

γόνιο της γνωστής οικογένειας των Κουντουραίων στο χωριό και στα Γιάννενα. Το Κουντουρείο ήταν πάντα ανοιχτό (και είναι ακόμη) στα Σουδενά και η οικογένεια ήταν πάντα συμμετοχός και παρούσα στη ζωή και τα δρώμενα του χωριού. Μικρός θυμάμαι τον πατέρα του Φώντα, τον αείμνηστο μπάμπη Γιώργο με την τραγίσκα του πάντα να κάθεται στο πεζούλι του αρχοντικού του.

Με τον Φώντα, έναν από τους ωραίους νέους της περιόδου του Μεσοπολέμου, είχαμε την τύχη νεότεροι να τον γνωρίσουμε καλύτερα μέσα από την ίδρυση του Μορφωτικού Εκπαιδευτικού Συλλόγου Κάτω Σουδενών (ΜΕΣ) το 1962 που ήταν ένας από τους ιδρυτές του. Όταν το 1967 ο πρώτος πρόεδρος του ΜΕΣ αείμνηστος Τάσος Ηλιάδης μετετέθη στην Αθήνα προτάθηκε και ομόθυμα τον ανακηρύξαμε νέο πρόεδρο. Για πάνω από 20 χρόνια η συνεργασία και η προσφορά του στο σύλλογο ήταν ανέφελη και δημιουργική, πολυάσχολος δε στα Γιάννενα με την ΙΒΕ και την ΕΠΣΗΠ μας άφησε θυμάμαι εν λευκώ να αποφασίζουμε συμφωνώντας ο ίδιος σε όλα, μέχρι το σημείο να μας επιτρέψει να υπογράψουμε αντ' αυτού. Άδολη η αγάπη για το χωριό του.

Ο Φώντας ήταν ακόμη ένας από την ομάδα που το 1974 επανίδρυσαν τον Σύνδεσμο Ζαγορίσιων Ιωαννίνων (που είχε ιδρυθεί το 1917) μαζί με τον αείμνηστο Κίμωνά Κυριαζή, Κώστα Βαρζώκα, Κώστα Παπαστύλου, Δημήτρη Παρλαπά κι άλλους Ζαγορίσιους. Υπήρξε ακόμη απ' τα ιδρυτικά μέλη της ΙΛΕΖ και του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας».

Θα λείψει στην Ήπειρο και γενικά στον τόπο μας. Ας είναι ελαφρύ το Γιαννιώτικο χώμα που τον δέχτηκε. Στα παιδιά του Νικαίτη και Γιώργο και σ' όλους τους συγγενείς του τα πιο ειλικρινή και θερμά συλλυπητήρια.

Για «Το Ζαγόρι μας» Β.Τ.

ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΚΟΝΤΟΥΡΗ

Πρόεδρέ μας,

Τα μέλη του Δ.Σ. του Ιδρύματος Βορ/κών Ερευνών και οι Βορειοηπειρώτες «Οπου γης» απευθύνουμε τον ύστατο χαιρετισμό στον ακάματο πρωτεργάτη και στυλοβάτη του βορειοηπειρωτικού ελληνισμού.

Ο Ξενοφώντας Κοντούρης σφράγισε έναν αιώνα ζωής και πολυσχιδούς προσφοράς στα κοινά.

Πολυκύμαντη η ζωή του. Πριν αναλάβει το τιμόνι του Ιδρύματος προσέφερε τις υπηρεσίες του για οχτώ χρόνια από τη θέση του

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

εκπροσώπου του Συνδέσμου Γεωπόνων Ηπείρου Λευκάδας.

Για πάνω από 20 χρόνια ως Πρόεδρος της ΕΠΣΗΠ και Επόπτης αθλητικών χωρών Ηπείρου και Λευκάδας συνέβαλε στη θεμελίωση και ολοκλήρωση σημαντικών έργων.

Για την προσφορά του στο ελληνικό ποδόσφαιρο ανακηρύχτηκε επίτιμο μέλος της διοικήσεως της ΕΠΟ.

Για τον δοκιμαζόμενο βορειοηπειρωτικό κόσμο πολύχρονη και καλοσήμενη η προσφορά του.

Το Δ.Σ. του ΙΒΕ με το υπ' αριθμ. 1/20 Σεπτεμβρίου 2015 πρακτικό του για την πολύχρονη προσφορά του υπέρ της απόδοσης των κατοχυρωμένων μειονοτικών δικαιωμάτων στους ομοεθνείς μας τον «ανεκήρυξε Επίτιμο Πρόεδρο, τιμής ένεκεν ισοβίως».

Άνθρωπος ακέραιος, πνεύμα ελεύθερο, εθνικός ανταγωνιστής, προσηλωμένος στην επίτευξη των σκοπών του Ιδρύματος. Ευπροσήγορος, με ευγένεια και λεπτότητα, έδινε λύσεις και επούλανε πληγές.

Χωρίς κραυγαλέες φωνές, με χαμηλούς τόνους για 43 συναπτά χρόνια που βρισκόταν στο τιμόνι του Ιδρύματος, έδινε μάχες. Συμβούλευε, νοουθετούσε και με το εθνικό του έργο οικοδομούσε με συνέπεια το απαραίτητο υπόστρωμα για να μένει το βορειοηπειρωτικό στην επικαιρότητα και να ξυπνάει νarkωμένες συνειδήσεις.

Μαζί με τον Αντιπρόεδρο, τον αιέμητο Μενέλαο Ζώτο και Μητροπολίτη Δρυϊνούπολως αοίδιμο Σεβαστιανό όργωναν Ευρώπη και Αμερική και ενημέρωναν το κοινό με τεκμηριωμένες εισηγήσεις.

Αγωνίστηκε με συνέπεια, υπερπηδώντας δυσκολίες και σκοπιμότητες, για τη σύμπτωση και την ενότητα του βορειοηπειρωτικού στοιχείου.

Με σύνεση και φρόνηση πορεύτηκε αγωνιζόμενος για τα ανθρώπινα δικαιώματα των Ελλήνων της εθνικής μεινότητας στην Αλβανία κράτησε όρθια την αλήθεια.

Οι ακατάπαυστες προσπάθειές του υπέρ των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου προκάλεσαν την οργή της αλβανικής ηγεσίας η οποία, μαζί με τον Αντιπρόεδρό του, τους θεώρησαν ανεπιθύμητους στην Αλβανία.

Το 2015, όταν πια τον βάρυναν τα χρόνια, παραιτήθηκε από το τιμόνι του Ιδρύματος και αποσύρθηκε στη θαλπωρή του σπιτιού του.

Άριστος οικογενειάρχης έζησε κοντά στα παιδιά και εγγόνια του. Πολύ γρηγορότερα έφυγε από τη ζωή η σύζυγός του, η γλυκειά Νίνα, με το ζεστό χαμόγελο και την αρχοντική ευγένεια.

Αν και για χρόνια πολλά υπέφερε από την ασθένεια των ματιών του, είχε χάσει την όρασή του, εντούτοις, η αισιοδοξία και η χαρά της ζωής κοντά στους αγαπημένους του ανθρώπους, ποτέ δεν τον εγκατέλειψαν.

Στα παιδιά του, στον Γιώργο, στην Αθηνά, στην Νικαίτη και τα εγγόνια του τον Νικηφόρο και τον Ξενοφώντα εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια. Να είναι περήφανα για τον πατέρα και τον παππού τους.

Ο Ξενοφώντας Κοντούρης υπήρξε αγνός πατριώτης, συνετός άνθρωπος, οργανωτικός με καταπληκτική ευρυμάθεια και με απέραντη μνήμη.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα της γιαννιώτικης γης που θα τον σκεπάσει.

Πρόεδρέ μας, κατευόδιο. Οι Βορειοηπειρώτες σε ευγνωμονούμε και σ' ευχαριστούμε.

Καλό ταξίδι.

Νίκος Υφαντής

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

(1930-2021)

Σε ηλικία 91 ετών έφυγε από τη ζωή στις 18 Νοεμβρίου ο γνωστός Συμβολαιογράφος, ερευνητής και συγγραφέας Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου, μια απ' τις ξεχωριστές μορφές του Ζαγορίου και γενικότερα του τόπου μας. Τακτικός συνεργάτης και υποστηρικτής του περιοδικού μας από την ίδρυσή του.

Πλούσια δράση. Γεννημένος στο Πάπιγκο Ζαγορίου το 1930, ο Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο του χωριού του και

συνέχισε τις σπουδές του αρχικά στη Δημόσια Εμπορική Σχολή Ηπείρου και στη συνέχεια στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Επί 32 χρόνια εργάστηκε ως συμβολαιογράφος στην Κόνιτσα, ενώ ταυτόχρονα ανέπτυξε σημαντική κοινωνική δραστηριότητα, κυρίως ως μέλος Διοικητικών Συμβουλίων φορέων, όπως του Εξωραϊστικού Συλλόγου Κόνιτσας, του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Αγίου Νικολάου Κόνιτσας,, της Επιτροπής Κληροδοτήματος Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου- Εφορεία Καλλινειών Σχολείων Παπίγκου, καθώς και του Συνδέσμου Αποφοίτων της Δημόσιας Εμπορικής Σχολής Ηπείρου.

Η Ένωση Αποδήμων Παπίγκου Ζαγορίου Ιωαννίνων του απένειμε τιμή ένεκεν δίπλωμα για το συγγραφικό του έργο και του απονεμήθηκε έπαινος από το Ινστιτούτο PERKINS της Βοστώνης των Η.Π.Α. για το βιβλίο του «Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος». Επίσης, διέτελε μέλος του «Συνδέσμου Ιστορικών Συγγραφέων», από τον οποίο έλαβε τιμητικό έπαινο για την προσφορά του στα γράμματα και στον πολιτισμό.

Το συγγραφικό έργο. Ο εκλιπών εξέδωσε αρκετά βιβλία, κυρίως ιστορικού και λαογραφικού περιεχομένου. Από το έργο του ξεχωρίζουν πέντε βιβλία που σχετίζονται με τη γενέτειρά του το Πάπιγκο. Το πρώτο με τίτλο «Το Πάπιγκο – Ένα από τα ωραιότερα χωριά του Ζαγορίου», αποτελεί μια πλήρη ιστορική και λαογραφική εργασία με πλούσιο υλικό και λεπτομερείς περιγραφές για το Πάπιγκο. Το δεύτερο με τίτλο «Το Πάπιγκο, Τόμος Β» συμπληρώνει το πρώτο με στοιχεία σχετικά με τοπωνύμια, χλωρίδα, πανίδα κτλ. του χωριού. Το τρίτο με τίτλο «Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος» πραγματεύεται την προσωπικότητα του Μ. Αναγνωστόπουλου, ευεργέτη του Παπίγκου, της Κόνιτσας, αλλά και γενικότερα.

Το τέταρτο, «Ο Άγιος Βλάσιος Παπίγκου και τα λοιπά λατρευτικά μνημεία του Παπίγκου», προσεγγίζει το βίο του Αγίου Βλασίου, πολιούχου του χωριού, και δίνει λεπτομέρειες για τον Ναό που ανήγειραν οι Παπιγκιώτες προς τιμήν του καθώς και για όλες τις εκκλησίες του χωριού. Το πέμπτο βιβλίο, με τίτλο «Ζαχαρίας Π. Σαρδέλλης, εκ Παπίγκου Ζαγορίου. Ο εμπνευστής της ανασυστάσεως των Ολυμπιακών Αγώνων» σκιαγραφεί την προσωπικότητα του Ζ. Σαρδέλλη, φιλόλογου, εκλεκτού τέκνου του Παπίγκου στη Ρουμανία, γραμματέα και διδασκάλου του Ευαγγέλη Ζάππα.

Στα παιδιά του, τα εγγόνια του κι όλους τους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

Ο Γιάννης θα λείψει κι από το Ζαγόρι κι από «το Ζαγόρι μας»! Καλό του ταξίδι!!

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΑΡΙΣΤΟΥΛΑ ΘΑΝΟΥ-ΝΑΚΟΥ

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2021 έφυγε από τη ζωή η αγαπημένη μας Αριστούλα Θάνου-Νάκου, που γεννήθηκε το 1965 στο Καβαλλάρι Ανατολικού Ζαγορίου, έβδομο παιδί του Νικολάου και της Ελένης Θάνου! Η λατρεμένη μας Τούλα επί τριετήμιση χρόνια ανέβηκε το γογλοθά της επάρατης νόσου με μεγάλη υπομονή, καρτερία και αξιοπρέπεια. Το διάστημα αυτό συγγενείς και φίλοι μας στήριξαν με κάθε τρόπο και στο βαρύ πένθος μας από την απώλειά της. Τους ευχαριστούμε όλους από τα βάθη της καρδιάς μας και τους ευχόμαστε υγεία.

Η μητέρα της - Η οικογένειά της - Τα αδέρφια της

ΦΙΛΑΝΘΗ ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΥ

Στις 28 Μαρτίου 2021, την εποχή που η αυλή μας στο Δίλοφο μοσχοβολούσε από τους υάκινθους και τους νάρκισσους που η ίδια φύτεψε, απεβίωσε η αγαπημένη μου θεία Φιλάνθη Καρακίτσου. Η Φιλάνθη Καρακίτσου, το γένος Νουτσοπούλου, γεννήθηκε στο Δίλοφο Ζαγορίου στις 27 Ιανουαρίου 1938 και ήταν η αδερφή της μητέρας μου Εριφύλης Νουτσοπούλου. Έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της στα Γιάννενα, όπου πήγε σχολείο, σπούδασε στην Παιδαγωγική Ακαδημία και εργάστηκε ως δασκάλα. Παντρεύτηκε τον επίσης Ζαγορίσιο με καταγωγή από το Γρεβενίτι, Πολιτικό Μηχανικό Γεώργιο Καρακίτσο και απέκτησε δύο παιδιά και τρεις εγγονές.

Κοινωνική κι ευχάριστη εντυπωσίαζε με την ομορφιά της, την κομψότητά της, τη νοικοκυροσύνη της και το ιδιαίτερο χιούμορ της. Ιδιαίτερα φιλόξενη, καλούσε συχνά κόσμο στο σπίτι της στα Γιάννενα αλλά και στο Δίλοφο. Οι πίτες, τα τηγανιτά λαχανικά από τον κήπο, τα μανιτάρια, το κρασί και το τσίπουρο προσφέρονταν άφθονα προκειμένου να τα απολαύσουν οι καλεσμένοι. Στις εκδρομές των δασκάλων και του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου Διλόφου έπαιρνε πάντα το μικρόφωνο και μας έκανε όλους να γελάσουμε με τα ανέκδοτά της. Ο Ηπειρωτικός αγώνας τη χαρακτηρίζει αξέχαστη! Αλλά και στη δουλειά της ξεχώριζε. Επιβλητική στην τάξη και πολύ καλά οργανωμένη, δίδασκε συνήθως τα παιδιά της τετάρτης Δημοτικού. Δίδαξε στο ιδιωτικό σχολείο Φαρμάκη, στο Αριστοτέλειο και στο Ένατο Δημοτικό Σχολείο στο κάστρο. Ήμουν κι εγώ μαθήτριά της και της οφείλω πολλά.

Τα κοινά δεν την αφήσανε αδιάφορα. Εκλέχθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου Διλόφου πολλές φορές τις δεκαετίες '80 και '90 και συνέβαλε μαζί με τα υπόλοιπα μέλη στη διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του. Πολλά ήταν τα έργα που έγιναν από το Σύλλογο το διάστημα που υπηρέτησε σε αυτόν: ανακατασκευή και συντήρηση του καταστήματος της πλατείας, καθαρισμός του χωριού, συντήρηση του πλατάνου και της Αναγνωστοπούλειου Σχολής, επισκευές των παρεκκλησίων του Διλόφου.

Αιωνία σου η μνήμη αγαπητή θεία. Έφυγες, αλλά θα είσαι πάντα στην καρδιά μας!

Αλεξάνδρα Βαρζώκα

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Ο Διλοφιώτης γιατρός

Έφυγε πλήρης ημερών απ' τη ζωή ο φίλος γιατρός Γιώργος Τριανταφύλλου ο τελευταίος από μια σειρά ονομαστών γιατρών του Διλόφου.

Ο Γιώργος ήταν ο «άνθρωπος» γιατρός, γεμάτος καλοσύνη κι αγάπη για τον ασθενή του. Πάντα γελαστός και πρόσχαρος κέρδιζε την εμπιστοσύνη όλων. Απλός, καταδεκτικός, ήρεμος, ακέραιος, ηθικός, θρησκευόμενος, πατριώτης.

Πολυκύμαντη η ζωή του.

Γεννήθηκε το 1923 στο

Δίλοφο Ζαγορίου γιος του Αλέξανδρου Τριανταφυλλίδη και της Γεωργίας Ζαΐμη. Το 1928 πήγε με τη μητέρα του στο Κάιρο όπου ο πατέρας του είχε φούρνο. Στην επιχείρηση εργαζόταν κι ο παπούς του Παναγιώτης Ζαΐμης και ο θείος του Αριστοτέλης Ζαΐμης. Εκεί παρακολούθησε τις δύο πρώτες τάξεις στο Γαλλικό Κολέγιο.

Το 1931 γυρίζει με τη μητέρα του στο Δίλοφο, φοιτά στο σχολείο του χωριού του και συνεχίζει στο ημιγυμνάσιο Βίτσας μαζί με άλλους συνομήλικους συγχωριανούς του.

Το 1937 μετά από εξετάσεις εισάγεται στη Ζωσιμαία σχολή στο τότε γυμνάσιο.

Το 1940 ο πόλεμος τον βρίσκει στην εβδόμη γυμνασίου.

Το 1944 αποφοιτά και γυρίζει στο Δίλοφο λόγω κατοχής.

Το 1946 γυρίζει ο πατέρας του από το Κάιρο και τον ρωτά αν θέλει να σπουδάσει ή να του ανοίξει εμπορικό κατάστημα στα Γιάννενα.

Ο Γιώργος θέλει να σπουδάσει Ιατρική. Δίνει εξετάσεις και εισάγεται στην Αθήνα κι ο πατέρας του επιστρέφει στο Κάιρο.

Το 1947 έρχεται τηλεγράφημα που αναγγέλει το θάνατο του πατέρα του. Σταματάει τις σπουδές του λόγω έλλειψης χρημάτων, γυρίζει στο χωριό του και περιμένει τα χρήματα του πατέρα του, που λόγω πολέμου είχαν μεταφερθεί σε τράπεζες της Αγγλίας. Ύστερα από διακοπή 13 ετών το 1953 συνεχίζει τις σπουδές του στη φοιτητική εστία Τσοίτα με προσωπική επιθυμία του σύγχρονου ευεργέτη των Ηπειρωτών Αβέρωφ με πληρώθαι επιστημόνων τελειώνει και διορίζεται ως αγροτικός γιατρός στο Σενίκο, στη Βήσανη και Ασπραγγέλους.

Παντρεύεται την πανέμορφη Ευτυχία Γιαννακού απ' το Κουκούλι και κάνει τρία παιδιά. Το 1974 ασκεί την Ιατρική στα Γιάννενα και στο ΙΚΑ Ιωαννίνων. Από το 1978 κατέχει τη θέση του Διευθυντή της Υγειονομικής υπηρεσίας ΙΚΑ μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Συνταξιούχος πια επιστρέφει στον «επίγειο παράδεισο» όπως έλεγε το χωριό και μένει μόνιμα εκεί ως το θάνατό του προσφέροντας τις υπηρεσίες του στην τοπική αυτοδιοίκηση ως πρόεδρος και ως εκκλησιαστικός επίτροπος, η μεγάλη αδυναμία του.

Θα μείνει αξέχαστος στη μνήμη μας για τη μεγάλη, την παθολογική αγάπη για το χωριό του και το Ζαγόρι και την άμετρη καλοσύνη του.

Καλό παράδεισο αγαπητέ Γιώργο.

Ελένη Δουδάλη

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Με θλίψη, αποχαιρετάμε σήμερα και προπέμπουμε στην τελευταία του κατοικία ένα δικό μας άνθρωπο. Τον Γιώργο Τριανταφυλλίδη. Έναν επιστήμονα, έναν λάτρη του χωριού του, του Δίλοφου, έναν θιασώτη του Ζαγορίου, έναν άνθρωπο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η πολυετής διαδρομή και η δράση του, πρωτίστως ως γιατρός, σημάδεψαν την κοινωνική ζωή του τόπου μας. Αποχαιρετάμε και ένα φίλο, έναν οικογενειάρχη, έναν συνετό και κατά κοινή ομολογία αυθεντικό Ζαγορίσιο πολίτη.

Αλήθεια ποιος στο Ζαγόρι δεν γνώριζε ή δεν είχε ακούσει για τον γιατρό Γιώργο Τριανταφυλλίδη. Η θητεία του στην ιατρική επισημή και η προσφορά του συνέπιπτε σε μια εποχή όπου το επάγγελμα του γιατρού ήταν σπάνιο και οι γιατροί γενικότερα στη χώρα μας ήταν ελάχιστοι. Δεν θα σταθώ στην πολυετή ιατρική του καριέρα. Θα πω μόνο τούτο. Υπηρέτησε με αφοσίωση και πάθος το λειτούργημα του ιατρού αποκλειστικά στον τόπο μας. Στο Πωγώνι, στο Ζαγόρι στην πόλη των Ιωαννίνων.

Ο Γιώργος Τριανταφυλλίδης ξεχώριζε για πολλά. Χαρακτηριστική όμως ήταν η λιτότητα, η εργατικότητα, η αποφασιστικότητα, η ευθύτητα των λόγων του και το ήθος του. Άνθρωπος μεστός στα λόγια, δραστήριος στις πράξεις και πάνω απ' όλα ενεργός πολίτης, με ουσιαστική συμμετοχή στα κοινά.

Υπηρέτησε με αρχές, με αξίες, με ήθος και πάθος και την Τοπική Αυτοδιοίκηση περισσότερο από είκοσι χρόνια. Και τούτο για την αγάπη του στο χωριό του. Δεν ήταν τυχαίο, ότι για πολλά χρόνια επέλεξε να μείνει μόνιμα σε αυτό.

Πάντα η άποψή του είχε βαρύνουσα σημασία και ο λόγος του διακρίνονταν από αποφασιστικότητα και πειθώ. Με αρχές και αξίες, ενεργούσε σωστά και αποτελεσματικά και υπηρέτησε τον τόπο μας με εντιμότητα.

Κέρδισε δίκαια, με πολλή προσωπική δουλειά και αγωνιστικότητα την αναγνώριση, την εκτίμηση, τον σεβασμό των συμπολιτών του. Κατά κοινή ομολογία όλη του η ζωή ήταν γεμάτη από αγώνες για δημιουργία. Για αρχές, ιδανικά και αξίες. Για την πρόοδο του τόπου μας. Κάτι που οφείλουμε να το αναγνωρίσουμε και να σεβαστούμε όλοι μας. Φτωχότερο είναι σήμερα το Δίλοφο, ο Δήμος Ζαγορίου από την απουσία του.

Αγαπητέ γιατρέ, συνδημότη, φίλε, Γιώργο Τριανταφυλλίδη.

Σε αποχαιρετούμε σήμερα, στο τελευταίο, στο μεγάλο και χωρίς γυρισμό ταξίδι της ζωής σου.

Θα λείψεις πρωτίστως στην οικογένειά σου. Στη σύντροφο της ζωής σου την Ευτυχία. Στα παιδιά σου την Γεωργία τον Αλέκο και τον Αριστοτέλη. Στους συγγενείς και φίλους. Θα λείψεις όμως και σε όλους όσους σε γνώρισαν και εκτίμησαν την αυθεντικότητα του χαρακτήρα σου, την προσφορά σου στην ιατρική επιστήμη, στο ξεχωριστό και μοναδικό ενδιαφέρον σου για το Ζαγόρι μας. Ας είναι ελαφρύ το χόμα που θα σε σκεπάσει. Αιώνια σου η μνήμη.

Γιώργος Σουκουβέλος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Θάνατοι

– Η **Κατσαβριά Φιλομήλα** χήρα του Αλεξίου, το γένος Βασιλικής και Δημητρίου Μάστορα, γεννήθηκε το 1937 και απεβίωσε στις 19-11-2021. Συλλυπητήρια.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γάμοι

– Ο **Περικλής Δελημήτρος** και η **Νίκη Οικονομίδη** στεφανώθηκαν στα Ιωάννινα. Να ζήσουν.

Βαπτίσεις

– Ο **Σταύρος Δόνος** και η **Βαία Αναστασίου** βάπτισαν την πρωτότοκη θυγατέρα τους και την είπαν Αναστασία. Γερή, τυχερή να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

ΒΟΒΟΥΣΑ

Θάνατοι

– Ο **Ηγούμενος** της Μονής Δουραχάνης **Χατζής Σωτήριος-Αθανάσιος** του Ζήση και της Χρυσάνθης που είχε γεννηθεί το 1933 στην Βοβούσα, αναπαύτηκε στις 30-11-2021 στα Γιάννενα.

– Ο **Αντώνιος Γεωργίου** του Κων/νου και της Στεργιανής που είχε γεννηθεί στις 3-3-1935 στην Βοβούσα απεβίωσε στην Αθήνα στις 3-12-2021. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΒΡΑΔΕΤΟ

Γάμοι

– Η **Μαρίνα Τσουμάνη** του Ανδρέα και της Ελένης στεφανώθηκε τον εκλεκτό της Γκρέγκορ Μπράουν στην Κέρκυρα στις 24-10-2021. Να ζήσουν.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Βαπτίσεις

– Ο **Αντώνιος Καραγιαννόπουλος** και η **Αγραφιώτη Βικτωρία** βάπτισαν το γιο τους και του έδωσαν το όνομα Νικόλαος. Να ζήσει γερός και τυχερός ο νεοφώτιστος.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Γεννήσεις

– Η **Βουγάνη Μαρία** και ο **Επαμεινώνδας Καλογιάννης** απόκτησαν αγοράκι στις 10-11-2021 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Ο **Γεώργιος Οικονόμου** του Θεοχάρη και της Μαγδαληνής που είχε γεννηθεί το 1928 απεβίωσε στις 10-11-2021. Συλλυπητήρια.

– Η **Αθηνά** χήρα **Θεμιστοκλή Ψαλμού**, είχε γεννηθεί το 1928, απεβίωσε στις 14-11-2021. Να ζήσουν οι απόγονοί της και τα χρόνια της να πάρουν. Θερμά συλλυπητήρια.

ΔΕΜΑΤΙ

Γεννήσεις

– Η **Βασιλική Χρ. Ζιάβρα** και ο **Ηρακλής Ζάρρας** απόκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι στη Θεσσαλονίκη. Να ζήσει γερή και τυχερή η πρώτη εγγονή του Χρήστου Ζιάβρα, Προέδρου Δεματίου Ζαγορίου.

Βαπτίσεις

– Ο **Ιωάννης Κατσέφτης** και η **Σοφία Τσίλη** βάπτισαν το γιο τους στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Δεματίου στις 2-10-2021 και του έδωσαν το όνομα **Βασίλειος**. Να τους ζήσει.

ΔΟΛΙΑΝΗ

Θάνατοι

– Η **Βασιλική σύζ. Στυλιανού Παππά** που είχε γεννηθεί στις 15-5-1942 στο Βαγενίτι Γραμμενοχωριών απεβίωσε στις 14-11-2021 στα Ιωάννινα και αναπαύτηκε για πάντα στον τόπο που γεννήθηκε.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της!

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

– Η **Σουλτάνα Τσιούκου** που είχε γεννηθεί το 1932 στο Ελατοχώρι Ζαγορίου, απεβίωσε στις 20-11-2021 στην Θεσ/νίκη,

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βαπτίσεις

Η **Αφροδίτη Κ. Τσουμάνη** και ο **Κων/νος Μπεκιάρης** βάπτισαν τον πρωτότοκο γιο τους στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας και τον είπαν **Απόστολο**. Να ζήσει.

– Ο **Ηλίας Δημ. Κοντοδήμος** και η **Ραφαέλα Αναστασίου** βάπτισαν την κόρη τους στο Κουκούλι στις 17-10-2021 και την είπαν **Παρασκευή-Βίβιαν**. Να ζήσει.

Συγχαρητήρια

– Η **Νίκη Γόγολου** του Ανδρέα και της Όλγας ορκίστηκε πτυχιούχος της Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας. Θερμά Συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

– Ο αδελφός της ο **Παναγιώτης Ανδ. Γόγολος** πέρασε στην σχολή Αστυφυλάκων. Συγχαρητήρια θερμά και καλή φοιτητική ζωή.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Θάνατοι

– Η **Μητσιμάρη Μαρία** του Φιλίππου και της Ιουλίας είχε γεννηθεί το 1965 και απεβίωσε στις 28-11-2021 στην Θεσσαλονίκη. Θερμά συλλυπητήρια.

– Η **Βασιλεία χήρα Ελευθερίου Φούφα**, το γένος Αγγελικής και Ιωάννη Αρμένη είχε γεννηθεί στις 20-2-1944 στην Λεπτοκαρυά Ζαγορίου. Απεβίωσε στις 20-11-2021 στην Αθήνα, όπου και έμεινε για πάντα εκεί. Θερμά συλλυπητήρια.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Βαπτίσεις

– Ο **Φιλοποίμην Τσίτος** και η **Μαρία Κούτη** βάπτισαν το γιο τους και του έδωσαν δύο ονόματα: **Άρης-Σπυρίδων**. Να τους ζήσει γερός και δυνατός.

Γάμοι

– Η **Μαρία Ελένη Οικονομάκη** και ο **Ανδρέας Γκόγκος** παντρεύτηκαν. Να ζήσουν να ευτυχίσουν!

ΠΑΠΙΓΚΟ

Βαπτίσεις

– Ο **Σπύρος Χριστ. Τσουμάνης** και η **Έλλη Θουκ. Παπαγεωργίου** βάπτισαν την κόρη τους στις 18-9-2021 στο Πάπιγκο και την είπαν Άννα. Να ζήσει.

– Ο **Γιάννης Κουράτορας** και η **Σταυρούλα Ηλιακοπούλου** βάπτισαν την κόρη τους στην Αθήνα και την είπαν Παναγιώτα. Να ζήσει.

Θάνατοι

– Έφυγε απ' την ζωή ο 80χρονος **Κων/νος Χριστοδούλου** του Αχιλλέα και της Ολυμπιάδας.

– Στις 12-11-2021 απεβίωσε ο **Σπύρος Βαζάτης** του Χριστοδούλου και της Βασιλικής που είχε γεννηθεί το 1946.

– Στις 18-11-2021 απεβίωσε ο **Ιωάννης Παπαϊωάννου** του Γεωργίου και της Δέσποινας που είχε γεννηθεί στις 12-9-1930.

– Στις 3-12-2021 έφυγε απ' την ζωή ο **Δημήτριος Λαγός** του Κων/νου και της Αικατερίνης που είχε γεννηθεί στις 11-11-1931. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς των εκλιπόντων!

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Συγχαρητήρια

– Ο **Αποστόλης** γιος του Δημάρχου Ζαγορίου Γιώργου **Σουκουβέλου** και της Άννας Καπρίτσιου ορκίστηκε πτυχιούχος της Μαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στις 26-11-2021 και στις 3 Δεκεμβρίου 21 ορκίστηκε να υπηρετήσει την πατρίδα και να εκπληρώσει την στρατιωτική του θητεία! Οι υπάλληλοι του Δήμου Ζαγορίου εύχονται στον Αποστόλη: Θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία! Γερός και δυνατός να εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις!

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Θάνατοι

– Ο **Ηρακλής Αγγέλης** του Ευθυμίου και της Αικατερίνης που είχε γεννηθεί το 1937 έφυγε απ' την ζωή στις 21-11-2021. Θερμά συλλυπητήρια.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γάμοι

– Ο **Στέργιος Δημ. Παπιγκιώτης** και η **Μαρία Κοματσιούλη** στεφανώθηκαν στις 4-9-2021 στα Τρίκαλα. Να ζήσουν με υγεία και ευτυχία.

– Ο **Φιλάρετος Παρασκευάς Γ. Γιαννακός** και η **Βασιλική Γάλλου** στεφανώθηκαν στα Γιάννενα στις 23-10-2021. Να ζήσουν με υγεία!

Γεννήσεις

– Η **Αριστέα Παπάζογλου** και ο **Θεόδωρος Ιωαννίδης** απόκτησαν αγοράκι στις 19-11-2021 στην Θεσσαλονίκη. Να ζήσει γερό και τυχερό.

– Ο **Βασίλης Τσουμάνης** και η **Αντωνία Μάγια Νοδίνσκα** απόκτησαν αγοράκι στις 27-11-2021 στην Λαμία. Να τους ζήσει.

– Η **Λαμπρινή Ράπη** και ο **Γεώργιος Μάκης** απόκτησαν κοριτσάκι στις 8-12-2021 στα Γιάννενα. Να ζήσει.

Βαπτίσεις

– Ο **Γεώργιος Δημ. Βαγγελής** και η **Βασιλική Καρατάρη** βάπτισαν την κόρη τους στις 3-10-2021 και της έδωσαν το όνομα **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ**. Να ζήσει γερή.

Θάνατοι

– Ο **Κων/νος Αθανασούλας** του Αθανασίου και της Παρασκευής που είχε γεννηθεί στις 6-5-1957 έφυγε απ' την ζωή στις 5-12-2021. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς!

Επιμέλεια

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΕΛΙΝΑ Ξ. ΒΟΥΡΔΑ

Χειρουργός Οφθαλμίατρος

Μετεκπαιδευθείσα στην παιδοοφθαλμολογία και τις παθήσεις βυθού στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Cambridge, M. Βρετανία

Δέχεται καθημερινά: 9.00-13.30 πρωί και 18.00-20.30 απόγευμα. Τετάρτη απόγευμα και Σάββατο πρωί με ραντεβού

Πλ. Νότιη Μπότσαρη 5, 1ος όροφος, Ιωάννινα
Τηλ. 26510 30003, Κιν. 6947 998847
email: elvourda@hotmail.com

ΑΡΙΣΤΗ**Θάνατοι**

– Στις 26 Οκτωβρίου πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του ο **Μιχαήλ Μούργκας** ετών 55. Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**Θάνατοι**

– Στα μέσα Νοεμβρίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα η **Μαρίκα Παππά**, το γένος Χρόνη. Ήταν αδερφή του δικού μας Φρίξου Τζιόβα. Στα παιδιά, τα εγγόνια κι όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Συγχαρητήρια**

– Στον ανηψιό μας **Βασίλειο Δούβλη** σκηνοθέτη γιο της Ελένης και του Γιώργου που βραβεύτηκε στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης για την ταινία 18 θερμά συγχαρητήρια υγεία, πάντα διακρίσεις στη ζωή σου, να μας κάνεις υπερήφανους.

Δημήτρης Ντίνα Τόμου
Θεοχάρης Αριστεά Σούζου
Μιχάλης Οικονομίδης

Συγχαρητήρια

– Συγχαρητήρια στον συνάδελφο και φίλο **Παναγιώτη Τσουμάνη** και τη Νόρα για τους αρραβώνες της κόρης τους της δασκάλας Ελπίδας με τον εκλεκτό της καρδιάς της. Καλά στέφανα.

Ελένη Δούβλη

Γάμοι

– Θερμά συγχαρητήρια στον **Ηλία Κατσούπη** και τη

ANNA ΣΟΛ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
- ΛΑΠΠΑ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΡΧΕΙΟ ΘΩΜΑ ΛΕΚΚΟΥ

ΧΡ, ΠΑΤΣΗ 6 (ΠΛ. ΠΑΡΓΗΣ)
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ./FAX 26515 54414
ΚΙΝ. 6977035045

e-mail: anna.kost96@yahoo.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

γυναίκα του **Αφροδίτη** για τον γάμο του γιου τους Λευτέρη με την Μετσοβίτισσα δασκάλα Μελπομένη. Ένας γάμος ξεχωριστός λαμπρός.

Νάναι κι η ζωή τους λαμπρή κι ευτυχισμένη και καλούς απογόνους.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Όρθιος κυριολεκτικά έφυγε στα 93 ο **Φίλιππος Δεμάτης**, ακούραστος τεχνίτης, αθόρυβος καλονοικοκύρης με την φροντίδα της γυναίκας του Ευθυμίας.

Στα παιδιά του, τους μαθητές του Χρήστο και Χρυσάνθη να έχουν την ευχή του.

Ελένη Δούβλη

– Μια ζωή στα βουνά ο λεβέντης Σαρακατσιάνος **Αλέξης Κατσαθριάς**. Ανοιχτόκαρδος, γλεντζές, καλός φίλος αγαπούσε το χωριό και τους χωριανούς του. Δυστυχώς, γρήγορα σε 2 μήνες τον ακολουθήσε κι η γυναίκα του φιλομήλα. Ας είναι αναπαυμένοι.

Ελένη Δούβλη

ΔΙΛΟΦΟ**Θάνατοι**

– Πέθανε στα μέσα Δεκεμβρίου στη Λάρισα όπου μόνιμα διέμενε και κηδεύτηκε στο χωριό της συζύγου του Βλαχάτανο, ο Διλοφιώτης **Γεώργιος Κώστας** σε ηλικία 85 ετών.

Ο Γιώργος ήταν και εργαζόταν ως υφαντουργός, πτυχιούχος της σχολής Υφαντουργίας του PRATO Ιταλίας.

Στη σύζυγό του, τα δυο του αγόρια, τις αδερφές του Ελευθερία Ζησιμάτου και Γεωργία Δούκα και σ' όλους τους συγγενείς του τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»- Β.Τ.

ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΣ**Συγχαρητήρια**

– Στην αγαπημένη μας εγγονούλα **Μυρτώ**, κόρη του γιου μας Μιχάλη και της Ευγενίας Οικονόμου, που πήρε με άριστο το Διδακτορικό της από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης της Αγγλίας στα οικονομικά.

Διορίστηκε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (Δ.Ν.Τ.) στην Ουάσινγκτον της Αμερικής. Μας έδωσε μεγάλη χαρά και υπερηφάνεια, θέλουμε να την συγχαρούμε και να της ευχηθούμε καλή σταδιοδρομία και να έχει πάντα πολύ καλή υγεία.

Με πολύ αγάπη

Ο παππούς και η γιαγιά
Σωκράτης & Ναυσικά
Οικονόμου

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Συγχαρητήρια**

– Στη δική μας πολύτιμη συνεργάτιδα Ρούλα και το Γιάννη Ευθυμίου συγχαρητήρια για το διορισμό της κόρης

Ελένη Δούβλη

τους της δασκάλας **Χρυσάνθης**. Υγεία και υπομονή.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Στις 20 Οκτωβρίου 2021 πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο **Ιπποκράτης Ανδρώνης** συνταξιούχος αστυνομικός 88 ετών. Ένας καλός Ζαγορίσιος και συνδρομητής του περιοδικού μας όλα τα χρόνια. Στην οικογένειά του και σ' όλους τους δικούς του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ**Θάνατοι**

– Έφυγε γεμάτος από ζωή, προσφορά, καλοσύνη και αγάπη ο συνάδελφος και κοντοχωριανός **Στέφανος Γαλανόπουλος**.

Τον διαδέχτηκα στο σχολείο της νήσου της λίμνης μας και όλοι οι νησιώτες τον λάτρευαν. Γελαστός, καλοσυνάτος, ανοιχτόκαρδος, όλοι οι συνάδελφοι του συνδέσμου συνταξιούχων τον θυμούνται με αγάπη και κατέθεσαν χρηματικό ποσό στη μνήμη του σε ίδρυμα.

Ελένη Δούβλη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΚΕΡΛΕ-ΜΠΙΤΣΑ

Για αρκετά χρόνια η στήλη «ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ» στις τελευταίες σελίδες του περιοδικού μας γεμίζει με τις ειδήσεις της Δέσποινας. Οι γεννήσεις, βαπτίσεις, γάμοι, θάνατοι κι άλλες ευχάριστες ειδήσεις φέρουν την υπογραφή της. Άλλοτε συνοπτική κι άλλοτε γλαφυρή η γραφή της. Οι ευχές της, τα συγχαρητήρια, τα συλλυπητήρια συνοδεύουν τα κείμενά της. Η Δέσποινα καλύπτει τα ληξιαρχικά γεγονότα του Δυτικού Ζαγορίου λόγω καταγωγής, αλλά και του πρώην Δήμου Τύμφης, αφού υπήρξε γραμματέας στην κοινότητα Τσεπελόβου κι ύστερα στο Δήμο Τύμφης. Η Δέσποινα σπούδασε δημοσιογραφία στα Γιάννενα και περιμένουμε γραπτά της για το Ζαγόρι και για ό,τι ενδιαφέρει τους Ζαγορίσιους.

Το περιοδικό οφείλει ένα μεγάλο ευχαριστώ στη Δέσποινα που καλύπτει ένα σημαντικό κεφάλαιο της ύλης του. Την Δέσποινα συγχαίρει και ο Σταύρος Συκιώτης, στο τεύχος 472, σελ. 15, του Ιουνίου 2018, για την επιμέλεια και καταγραφή κοινωνικών γεγονότων στο Ζαγόρι. Η στήλη «ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ» έχει μεγάλη επισκεψιμότητα από τους αναγνώστες μας αφού πάρα πολλοί ξεκινούν την ανάγνωση του περιοδικού από τη στήλη αυτή.

Ευχόμαστε υγεία και δύναμη στην Δέσποινα να συνεχίσει να γράφει για το περιοδικό μας.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

ΤΡΙΑ... ΓΕΙΤΟΝΙΚΑ ΧΩΡΙΑ: ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ - ΠΑΠΙΓΚΟ - ΑΡΙΣΤΗ

Κ-ΛΕΙΔΩΝΙΑ ωραίο χωριό
Λ-ίλουστο ολοχρονίς
Ε-ίσαι στην άκρη στο βουνό
Ι-χνογραφία ομορφιά που δεν ξεχνά κανείς
Δ-ιαμάντι του δαχτυλιδιού
Ω-ραία στολισμένο
Ν-έκταρ γλυκό του λουλουδιού
Ι-αση και ξεκούραση του κάθε κουρασμένου
Α-νω και Κάτω Κλειδωνιά, χωριά μου αγαπημένα

Π-άπιγκο τρανό χωριό στους πρόποδες της Τύμφης
Α-ξιους ανθρώπους «έβγαλες» όλοι τους προκομένοι
Π-αραμυθένια ομορφιά η φύση όλη γύρω
Ι-δανικό είσαι θέρετρο για κάθε επισκέπτη
Γ-ιγάντιοι πύργοι πίσω σου σε προστατεύουν
Κ-αινούργια σπίτια και παλιά φτιαγμένα με μεράκι
Ο-λοι που σε επισκέπτονται ποτέ δεν σε ξεχνάνε.

Α-ρίστη όμορφο χωριό του ΖΑΓΟΡΙΟΥ στολίδι
Ρ-ίζωσες εκατοντάδες χρόνια πριν στο «πόδι» της
ΓΚΡΑΜΠΑΛΑΣ
Ι-στορικές, αθάνατες, στιγμές... «έζησες» το '40
Σ-τα σπλάχνα σου μεγάλωσαν, άνθρωποι με αξία
Τ-ράνά τα σπίτια, αρχοντικά, μοιάζουν με παλάτια
Η-φήμη σου, έφτασε μακριά... στα πέρατα του κόσμου.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2016

ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΟΙ ΠΕΤΡΑΔΕΣ

Τεχνίτες, μάστοροι παλιοί της πέτρας καλλιτέχνες απ' τα χωριά της Κόνιτσας, τα ωραία Μαστοροχώρια. Του ΓΡΑΜΜΟΥ και του ΣΜΟΛΙΚΑ των δυο βουνών πετράδια βγάλαν ανθρώπους «ΓΙΓΑΝΤΕΣ» ...που έχτισαν τον κόσμο όλο.

Στέρωναν θέμελα γερά με αντοχή στο χρόνο
Μήνες και χρόνια μακριά απ' τα δικά τους σπίτια
θέλαν να δείξουν και αλλού την αξία μαστοριά τους.

Σ' αυτούς χρωστάνε τα χωριά του ΖΑΓΟΡΙΟΥ και άλλα την ομορφιά που έχουνε και σήμερα τη «ΔΕΙΧΝΟΥΝ»

Ένα από τούτα τα χωριά είναι και το δικό μου η όμορφη Άνω Κλειδωνιά του ΖΑΓΟΡΙΟΥ η ΑΚΡΗ ήρθαν από το Σμόλικα – ήρθαν κι από το Γράμμο.
ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΑΞΙΟΙ ΠΟΛΛΟΙ – ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Φτιάξανε σπίτια ζηλευτά, αυλόθυρες, γκαλντερίμια
φτιάξαν ψηλούς μαντρότοιχους που μοιάζουν με κάστρα
εικονοστάσια φτιάξανε, στους λάκους γερά γεφύρια
ψηλά, τρανά καμπαναριά, πλακόστρωτα χοροστάσια
ΤΕΧΝΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΙ – ΠΟΛΛΟΙ – ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

ΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ ΑΛΕΞ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2014

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ**ΑΡΙΣΤΗ**

– Η Έλλη Οικονόμου προσέφερε χρηματικό ποσό στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Αρίστης.

– Η Άννα Κωστοπούλου προσέφερε χρηματικό ποσό στον Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής Αρίστης.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΠΑΠΙΓΚΟ

Για τον πολυαγαπημένο μας φίλο **Κώστα Χριστοδούλου** και επίτιμο επίτροπο του Αγίου Βλασίου αντί στεφάνου οι συγγενείς και φίλοι πρόσφεραν χρηματικά ποσά σε εκκλησίες και άλλα φιλανθρωπικά ιδρύματα.

– Στον Άγιο Βλάσιο πρόσφεραν χρηματικά ποσά:

Ο Δήμαρχος Ζαγορίου Γεώργιος Σουκοβέλος, η Άρτεμις Νικοπούλου και ο Σωκράτης Νικόπουλος. Η οικ. Μιχάλη και Γλυκερίας Κιτσάτη. Η οικ. Δημητρίου Μπίτου. Η Ελένη Δερβένη. Η Ελένη Καντάρα και η Αγγελική Πασχάλη.

– Στον Άγιο Γεώργιο:

Η πολυαγαπημένη του σύζυγος Θεοδώρα και τα πολυαγαπημένα του παιδιά Αχιλλέας και Γιάννης. Η οικ. Ελευθερίου Χριστοδούλου. Η οικ. Αναστασίου Τσελίδη. Οι οικ. Μιχάλη, Γιώργου και Όλγας Μουζά. Η οικ. Γεωργίου και Ιωάννας Φαρέκτζη. Η

οικ. Κώστα Ζησίδη. Η οικ. Κώστα και Πίτσας Αδαμοπούλου. Η Αγγελική Κοντονικολάου.

– Στους Άγιους Ταξιάρχες:

Η οικ. Ελένης Αθ. Χριστοδούλου. Η οικ. Κώστα Αποστόλου

– Στον Άγιο Κωνσταντίνου Κονίτσης

Η οικ. Χαρίκλειας Αποστόλου

– Στα συσσίτια Αγίου Νικολάου Κοπάνων Ιωαννίνων.

Η Κλεονίκη Κουμπάρου. Ο Βύρων Παπαγεωργίου και η Ολυμπία.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Η Ευαγγελία Τσεκούρα και η Ελισάβετ Τσεκούρα και τ' ανήψια πρόσφεραν χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων στη μνήμη **Αδωνι Τσεκούρα**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

– Ο Κων/νίνος Μυλωνάς έκανε τα σοβαρίσματα στο εκκλησάκι της Ευαγγελίστριας και το βάψιμο του οστεοφυλακίου εις μνήμη του παππού του Κων/νίνου Βαϊράμη.

Η εκκλησιαστική επιτροπή ευχαριστεί

Μαρία Τσελίκη
Απόφοιτος κτηνιατρικής Π.Θ.
Μετεκπαιδευμένη
στην Παθολογική κλινική Π.Θ.

26513 09238
6950 56 23 53

Μαρίκος Κωστοπούλη 1 &
Β. Ηλείου Αμπελόκηποι, Ιωαννίνων

marietseliki92@yahoo.com

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Τσιάτσος Ιπποκράτης

ΕΥΡΩ 90

Σκαρβέλη Μαρίνα

ΕΥΡΩ 60

Κουμπής Ευάγγελος
Φερεντίνος Κοσμάς
Δώδος Χριστόδουλος
Ρέμμος Κων/νος

ΕΥΡΩ 50

Ζαρόπουλος Χρήστος
Παπανδρέου Μαρίκα
Ράπτης Χρήστος

ΕΥΡΩ 30

Τόλογλου Ανδρέας
Πίκου Βασιλική
Καρπούζης Βασίλειος
Τσαπάρη Ευδοξία
Στρούλιας Γεώργιος
Νίκας Ευάγγελος
Οικονόμου Ελένη
Αναγνωστόπουλος Λάμπρος
Βαταβάλης Στέφανος
Βαταβάλη Μαρίκα
Ψυχούλας Δημήτριος
Λιάρου Πελαγία
Μπούνας Δημήτριος
Τσιγαρά Σωτηρία
Ράπτης Θωμάς
Μακρή Μαρία
Δεμάτης Λεωνίδας
Σαουνάτσου Μαργαρίτα

Γκοδίμη Γαλάτεια
Εμμανουηλίδης Κων/νος
Ματσίκας Πασχάλης
Τσουμάνης Χρ. Παναγιώτης
Μανούση Ευρυδίκη
Βανδέρα Δέσποινα
Μπούλτη Χρυσούλα
Τζουμάκας Μιχαήλ
Καβαθά Καλλιόπη
Παρασοπούλου Σταματία
Πολυμερίδης Ιωάννης
Δώδου-Κόκκα Ελένη
Τσουμάνης Παναγιώτης
Στεφανίδου Όλγα
Τσεκούρα Ελισάβετ
Λαμπροπούλου Στέλλα
Τσεκούρα-Λαμπροπούλου Πόλυ
Φατούρου Ελένη
Τσουμάνη Αλεξάνδρα
Τσουμάνης Σπυρίδων
Τσουμάνης Χρήστος
Τσέπης Νικόλαος
Μπούνας Δημήτριος
Ράπτης Πλάτων
Κοκορδάτος Παύλος
Νούσιας Φρίξος
Ντινούλης Βασίλειος
Τζόκας Ευστάθιος
Βασιλείου Γεώργιος
Μουδόπουλος Χαρίλαος
Λατίνου Καλυψώ
Καψάλης Βύρων
Παπαγεωργίου Ευθαλία
Καπερώνης Γεώργιος
Καπελλίδης Γεώργιος

ΠΩΣ ΘΑ

ΣΤΕΛΝΕΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Το Περιοδικό μας για να συνεχίσει να εκδίδεται απρόσκοπτα, έχει την ανάγκη της συμπαράστασης, τόσο με υλικό για δημοσίευση, όσο και με την οικονομική στήριξη όλων σας. Γνωρίζουμε ότι οι καιροί είναι δύσκολοι, όσο όμως μπορεί ο καθένας μας να συμβάλλει στην προσπάθεια που κάνουμε, ώστε να μην πάνε χαμένοι κόποι τόσων χρόνων.

Υπενθυμίζουμε με ποιους τρόπους μπορείτε να στείλετε τη συνδρομή σας.

1) Με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα ΒΑΡΒΑΡΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ στη διεύθυνση Σίνα 6 Ιωάννινα, 45444

2) Με κατάθεση στο λογαριασμό της ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ IBAN GR 87 0171 3010 0063 0101 0372 242, πρώτο όνομα Απόστολος Ντιναλέξης.

Στις καταθέσεις μέσω τραπεζής να αναγράφεται το όνομα και το επώνυμο του καταθέτη για να στέλνουμε τις αποδείξεις εισπραξης.

Ευχαριστούμε όλους όσους μέχρι τώρα συμπαραστέκονται στο έργο μας και περιμένουμε τη βοήθεια όλων των συμπατριωτών μας.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

*

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

*

ΣΥΝΤΑΞΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Αντιπρόεδρος
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΚΚΟΡΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΜΠΑΚΟΛΑΣ
ΑΝΝΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος
ΚΑΜΠΛΕΤΣΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 6 Ιωάννινα 454 44
ΜΑΡΙΑ ΚΑΔΛΙΡΡΟΗ
ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Ιωάννινα 454 44
Τηλ. 26510 26266

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— Η Πίκου Βασιλική προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου συζύγου της **Άγγελου**.

— Ο **Γαβριήλ Παπαναστασίου** προσέφερε στο περιοδικό μας ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη των **Καρτσίκια Ελευθέριου, Καρτσίκια Ευρίκλειας, Κώτσια Ιωάννη, Κώτσια Ηλέκτρα**.

— Ο **Κράλιος Αλέξανδρος** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 500 ευρώ στη μνήμη του **Φάνη Τζιόβα**.

— Οι οικογένειες **Χρύσας Παπακώστα** και **Αριστείδης Συκιώτη** προσέφεραν στο περιοδικό μας το ποσό των 200 ευρώ στη μνήμη του συζύγου και αδερφού αντίστοιχα **Ευθύμιου Συκιώτη**.

— Η **Θάνου Πηνελόπη** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της αγαπημένης της αδερφής **Αριστούλας Θάνου**.

— Η **Τσεκούρα Ευαγγελία** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου της συζύγου **Γιάννη Τσεκούρα**.

Θερμές ευχαριστίες

«Το Ζαγόρι μας»